

1925

1925 + bijlagen

NOTA, BETREFFENDE DEN TOESTAND
VAN 'S LANDS FINANCIËN.

(Ingezonden bij brief van 16 September 1924.)

Ter begeleiding van de stukken betreffende de ontwerp-
Staatsbegrooting heeft de ondergeteekende de eer de gebruikelijke
Nota betreffende den toestand van 's Lands financiën over te
leggen met de daarbij behoorende bijlagen.

Deze Nota behelst de opmerkingen en beschouwingen, tot welke
's Lands financieele toestand den ondergeteekende, in verband
met de ramingen voor het dienstjaar 1925, aanleiding geeft.

In de cijfers voor het jaar 1920 zijn, sedert de samen-
stelling der vorige Nota, geen verdere wijzigingen gekomen.
De ten vorigen jare gepubliceerde cijfers zijn derhalve als de
definitieve uitkomst van het dienstjaar 1920 aan te merken.

De definitieve cijfers van het

dienstjaar 1921

zijn als volgt:

	Totaal.	Buitengewoon.	Crisisdienst.	Gewone dienst.
Uitgaven.	f 990172 091,80 ⁵	f 239 676 072,78 ⁵	f 79 307 284,21	f 621 188 734,81
Ontvangsten	709 245 087,33 ⁵	5 655 103,66	95 286 895,43	608 303 088,29 ⁵
Tekort.	f 280 927 004,42	f 234 020 969,12 ⁵	f 15 979 611,22	f 12 885 646,51 ⁵
Overschot	—	—	—	—

In de vorige Nota werd op den gewonen dienst een tekort
vermeld ad f 12 805 647,01⁵, terwijl het juiste cijfer blijkt te
zijn f 12 885 646,51⁵. Eenige wijziging in de *totaal*-cijfers valt
niet te vermelden; ook het vorige jaar bedroeg het tekort op
den *geheelen* dienst het thans weder als definitief opgenomen
cijfer. Het verschil vindt zijn oorzaak in eene juistere ver-
deeling der ontvangsten over „gewoon”, „buitengewoon” en
„crisis”.

De cijfers van het

dienstjaar 1922

zijn als volgt:

	Totaal.	Buitengewoon.	Crisisdienst.	Gewone dienst.
Uitgaven	f 1 082 893 440,08 ⁵	f 189 639 193,32	f 262 423 557,03	f 630 830 689,73 ⁵
Ontvangsten	663 809 952,48 ⁵	16 966 254,38 ⁵	49 266 442,17 ⁵	597 577 255,92 ⁵
Tekort	f 419 083 487,60	f 172 672 938,93 ⁵	f 213 157 114,85 ⁵	f 33 253 433,81

Het tekort op den *gewonen* dienst werd in de vorige Nota
geraamd op f 49 304 968,07⁵, zijnde f 16 051 534,26⁵ meer dan
hierboven vermeld. Dit gunstig verschil is alleen toe te schrijven
aan meerdere ontvangsten. De uitgaven bleven nagenoeg gelijk
(vorig jaar f 630 215 537,29⁵ en thans f 630 830 689,73⁵). Als
voornaamste ontvangsten kunnen genoemd worden: de meerdere
opbrengst van de inkomstenbelasting en voorts van hetgeen
meer werd ontvangen wegens rente over door den Staat ver-
strekke voorschotten ingevolge de Woningwet, wegens rente
van andere door den Staat verleende voorschotten, wegens
bijdragen voor pensioen van onderwijzers bij het lager onderwijs,

van aandeel der gemeenten in subsidiën aan werklozenkassen en wegens teruggaaf van de uit de Staatsbegrooting bestreden kosten van de Rijkspostspaarbank.

Dienst 1923.

De voorloopige gegevens leveren de volgende uitkomst op:

	Totaal.	Buitengewoon.	Crisisdienst.	Gewone dienst.
Uitgaven	f 777 241 835,42 ⁵	f 123 229 760,90 ⁵	f 39 182 514,23	f 615 829 560,29
Ontvangsten . . .	623 766 847,43	40 105 735,79	19 949 550,32	566 711 561,32
Tekort.	f 150 474 987,99 ⁵	f 82 124 025,11 ⁵	f 19 232 963,91	f 49 117 998,97

Het voor het jaar 1923 op den gewonen dienst becijferd tekort bedraagt, blijkens vorenstaand overzicht, f 49 117 998,97. Blijkens de aanvankelijk toegestane begrotingen werd aan gewone uitgaven geraamd f 615 617 758,97⁵, terwijl onder de geraamde middelen een bedrag ad f 567 696 426,01 als gewone ontvangsten werd aangemerkt. Aanvankelijk werd dus een tekort verwacht van f 47 921 332,96⁵. Het thans becijferd tekort overtreft dus het aanvankelijk geraamde met f 1 196 666,00⁵.

Onderstaand staatje geeft een overzicht van deze cijfers:

1923. Gewone dienst.	Aanvankelijk toegestaan.	Voorloopig resultaat.	Verschil en oorzaak.
Uitgaven . .	f 615 617 758,97 ⁵	f 615 829 560,29	f 211 801,31 ⁵ overschrijding van de raming.
Ontvangsten .	567 696 426,01	566 711 561,32	984 864,69 lagere opbrengst dan de raming.
Tekort. . . .	f 47 921 332,96 ⁵	f 49 117 998,97	f 1 196 666,00 ⁵ hooger tekort dan aanvankelijk verwacht.

De middelen, behorende tot de groep A—F, bracht en f 15 712 358,89 meer op dan de raming. Méér werd verkregen uit de inkomstenbelasting f 21 322 214, uit de dividend- en tantiëmebelasting f 5 520 115, uit de vermogensbelasting f 504 484, uit den suikeraccijns f 327 374, uit den bieraccijns f 1 142 847, uit den geslachtaccijns f 1 289 513, uit de successierechten f 7 294 386, uit de inkomsten van de gewone domeinen f 617 202. Daarentegen bleven bij de raming ten achter de personeele belasting met f 772 346, de gedistilleerd accijns met f 9 015 785, de tabaksaccijns met f 3 778 890, de zegelrechten met f 2 644 262, de registratierechten met f 1 306 749, de invoerrechten met f 4 720 489, het statistiekrecht met f 230 038.

De niet tot bovengenoemde groep behorende middelen brachten, voor zooveel den gewonen dienst betreft f 16 697 223,58 *minder* op dan verwacht werd. Beneden de raming bleven o.m. het aandeel van den Staat in de winsten der Nederlandsche Bank met f 9 557 071, de rente van voorschotten ingevolge de Woningwet met f 5 462 328, de rente van voorschotten voor woningbouw met premie met f 1 049 114, de inkomsten voortvloeiende uit den arbeid in de gevangenissen en Rijkswerkinrichtingen met f 1 155 707, de bijdragen van het personeel ressorteerende onder het Departement van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen voor pensioen met f 6 221 622, de teruggaaf van de uit de Staatsbegrooting bestreden kosten der Rijkspostspaarbank met f 1 299 644, het aandeel van de gemeenten in de normale subsidiën aan werklozenkassen met f 1 000 249. Tegenover deze verminderingen staat dat meer werd verkregen o.a. uit de rente van voorschotten aan vreemde mogendheden en van andere door den Staat verleende voorschotten f 4 943 907, uit de teruggaaf door provinciën en gemeenten wegens het aandeel der niet ten behoeve van 's Rijks kas geheven opcenten in de kwade posten op de directe belastingen f 1 047 050, uit andere ontvangsten het Departement van Financiën betreffende f 3 288 487, uit bijdragen van het militair personeel ressorteerende onder het Departement van Oorlog voor pensioen f 812 140.

Zooals hierboven reeds werd medegedeeld, overtroffen de gewone uitgaven de oorspronkelijk toegestane bedragen met f 211 801 31⁵.

Deze overschrijding blijkt uit onderstaand overzicht: *)

	Overschrijding.	Minder uitgegeven.
Hoofdstuk I . . .		f 2 199,68
" II . . .		191 262,41
" III . . .		585 217,69 ⁵
" IV . . .		2 456 737,64 ⁵
" V . . .		2 252 234,96
" V ^A . . .	f 13 110 564,—	
" VI . . .		4 859 389,98
" VII A . . .		4 539 119,21 ⁵
" VII B . . .		2 266 518,48
" VIII . . .		2 555 132,26
" IX . . .	3 165 225,35 ⁵	
" X ^A . . .	3 919 528,05 ⁵	
" XI . . .		271 463,—
" XII . . .		4 240,77
	20 195 317,41	f 19 983 516,09 ⁵
	f 19 983 516,09 ⁵	
Blijft overschrijding . . .	f 211 801,31 ⁵	

Wat de in dit overzicht voorkomende overschrijdingen betreft, deze zijn aan de volgende oorzaken toe te schrijven:

Hoofdstuk V^A voornamelijk wegens de jaarwedden der onderwijzers van het lager onderwijs, de bijdragen voor kweekscholen, pensioenuitgaven, wachtgelden en vorderingen over afgesloten dienstjaren, waartegenover minder is uitgegeven voor overige traktementen en toelagen, voor gebouwen, subsidiën aan gemeenten ten behoeve van hare gymnasia en voor tijdelijke subsidiën aan gemeenten overeenkomstig artikel 68 der Lager-Onderwijswet 1920.

Hoofdstuk IX in hoofdzaak wegens aanlegkosten van het Wilhelminakanaal, voor subsidiën, voor uitgaven van het mijnwezen en voor dekking van het verlies van de Posterijen, Telegrafie en Telefonie. Daarentegen is minder uitgegeven voor traktementen en toelagen, voor onderhoud van waterstaatswerken, voor rentelooze voorschotten voor aanleg en onderhoud van spoorwegen en voor aansluiting van de havens-West.

Hoofdstuk X^A voornamelijk wegens bijdragen aan gemeenten in annuïteiten ingevolge de Woningwet en voor bijdragen aan gemeenten ten behoeve van keuringsdiensten.

De *minder* uitgegeven bedragen op de overige hoofdstukken vinden in het volgende eene toelichting.

Hoofdstuk II voornamelijk wegens mindere uitgaven voor traktementen, voor bureel- en lokaalbehoeften en voor kosten van het Kort Verslag van de Zittingen van de Tweede Kamer.

Hoofdstuk III in hoofdzaak wegens minder uitgegeven voor traktementen en bureel- en lokaalbehoeften, voor kosten van buitenlandse zendingen en consulaten en voor pensioenen.

*) Hierbij zij opgemerkt, dat de uitgaven zijn vergeleken met de oorspronkelijk toegestane sommen zooals die zijn met inbegrip van de suppletore begrotingswetten, waarbij een deel van de vroegere begroting van het Departement van Landbouw, Nijverheid en Handel is toegevoegd aan de begrotingen van die hoofdstukken, waarop een deel van de taak van genoemd Departement is overgegaan.

Hoofdstuk IV voornamelijk wegens minder uitgegeven voor traktementen, toelagen en bureel- en lokaalbehoeften, voor gerechtskosten, voor kosten der Rijkspolitie, voor bijdrage in de kosten der marechaussee, voor kosten van gevangenen en Rijkswerkinrichtingen, voor het Rijkstucht- en opvoedingswezen, voor subsidiën en tegemoetkomingen aan vereenigingen van weldadigheid, voor kosten van inrichting van een opleidingschip, voor de reclasseering en voor de gebouwen, waartegenover meer is uitgegeven voor uitleiding en uitzetting van vreemdelingen, voor pensioenen en wachtgelden.

Hoofdstuk V in hoofdzaak wegens minder uitgegeven voor traktementen, toelagen, bureel- en lokaalbehoeften en reiskosten, voor gebouwen, voor verplegingskosten van krankzinnigen, voor kosten van de Staatscourant enz., voor subsidiën en kosten voor land- en tuinbouwonderwijs en zuivelbereiding, voor bestrijding van besmettelijke veeziekten, voor verlies op het Staatsboschbedrijf, voor uitgaven ten behoeve der visscherijen, waartegenover meer is uitgegeven voor kosten van de politietroepen, voor onderstanden, enz. en voor dekking van het verlies op de Algemeene Landsdrukkerij.

Hoofdstuk VI voornamelijk wegens minder uitgegeven voor traktementen, toelagen, bureel- en lokaalbehoeften en reiskosten, voor materieel der zeemacht, voor brandstoffen en electriciteit, voor gebouwen, voor voeding en opleiding van personeel, voor kosten van het loodswezen, waartegenover meer is uitgegeven aan pensioenen.

Hoofdstuk VIIA in hoofdzaak wegens minder uitgegeven aan rente van vlottende schuld, waartegenover meer is uitgegeven aan rente der Leening 1923A.

Hoofdstuk VIIB in hoofdzaak wegens minder uitgegeven voor traktementen, toelagen, bureel- en lokaalbehoeften en reiskosten, voor belooningen en schadeloosstellingen, voor gebouwen, terreinen en vaartuigen en voor onvoorziene uitgaven. Hiertegenover staat, dat meer is uitgegeven voor pensioenen en voor uitkeering aan de gemeenten.

Hoofdstuk VIII voornamelijk wegens minder uitgegeven voor bezoldiging, toelagen, bureel- en lokaalbehoeften, reis- en verblijfkosten, kosten van voeding, kleeding en uitrusting, voor studiën en oefeningen, voor vergoeding wegens kostwinnerschap, voor administratiekosten, voor kosten van de marechaussee en voor onvoorziene uitgaven. Daarentegen is meer uitgegeven voor pensioenen en wachtgelden.

Hoofdstuk XI in hoofdzaak wegens minder uitgegeven voor traktementen en toelagen, voor bureau- en lokaalbehoeften, druk- en bindwerk en voor bijdrage aan de Koloniale geldmiddelen van Curaçao, waartegenover meer is uitgegeven voor bijdrage aan Suriname.

Hoofdstuk XII wegens het niet ten volle besteden van het voor onvoorziene uitgaven toegestaan bedrag.

Gelijk gebruikelijk is, moge thans wederom volgen een, gedeeltelijk samengevat, overzicht van de laatste 20 jaar, met splitsing van uitgaven en ontvangsten in gewone en buitengewone, waarbij ook ditmaal weder de extra-aflossing van schuld in verband met de intrekking der muntbiljetten (dienst 1904) buiten rekening is gelaten. Uit den aard der zaak is de afloop van de diensten 1914 tot en met 1923 in dit overzicht opgenomen met de cijfers, gelijk die zijn na uitschakeling van de crisisontvangsten en uitgaven.

Dienstjaren.	Voor- of na- deelige saldi van den gewonen dienst.	Voor- of na- deelige saldi van den <i>buiten- gewonen</i> dienst.	Voor- of na- deelige saldi van den <i>geheelen</i> dienst.
1904 t/m 1913.	+ f 25 411 997,22 ⁵	— f 68 137 042,63 ⁵	— f 42 725 045,41
1914	— 10 114 960,29 ⁵	— 11 921 932,96	— 22 036 893,25 ⁵
1915	— 15 548 220,24 ⁵	— 12 555 180,20 ⁵	— 28 103 400,45
1916	+ 20 276 373,44	— 20 188 794,70	+ 87 578,74
1917	+ 36 345 008,73	— 30 043 143,85	+ 6 301 864,88
1918	— 4 311 366,64 ⁵	— 67 976 348,42	— 72 287 715,06 ⁵
1919	+ 22 285 932,52 ⁵	— 107 731 780,33 ⁵	— 85 445 797,81
1920	+ 664 091,38 ⁵	— 175 893 356,95 ⁵	— 175 229 265,57
1921	— 12 885 646,51 ⁵	— 284 020 969,12 ⁵	— 296 906 615,64
1922	— 33 253 433,81	— 172 672 938,93 ⁵	— 205 926 372,74 ⁵
1923	— 49 117 998,97	— 82 124 025,11 ⁵	— 131 242 024,08 ⁵
1904—1923 . .	— f 20 248 173,17 ⁵	— 1 033 265 513,23 ⁵	— 1 053 513 686,41

Deze eindcijfers worden uit den aard der zaak ongunstiger, wanneer in de becijferingen over de jaren 1904—1906 als buitengewone uitgaven en ontvangsten worden aangenomen die, welke als zoodanig sedert 1907 gelden. De eindcijfers worden dan voor het geheele twintigjarige tijdperk :

Nadeelig saldo gewonen dienst	f 26 619 848,22
Nadeelig saldo buitengewonen dienst	1 026 893 838,19
Nadeelig saldo geheelen dienst	f 1 053 513 686,41

Wat het loopende
dienstjaar 1924

betreft, zij aangeteekend, dat de begrooting van uitgaven, zooals zij oorspronkelijk bij de wet is vastgesteld, een eindcijfer aanwees van f 740 114 243,23

waaronder aan :

buitengewone uitgaven	f 113 729 420,—
crisisuitgaven	5 666 456,—
	119 395 876,—
blijft voor <i>gewone</i> uitgaven	f 620 718 367,23

De middelen waren geraamd op een totaal- bedrag van	f 599 421 652,28
waaronder aan buitengewone ontvangsten	40 793 392,76
blijft gewone ontvangsten	f 558 628 259,52

Het tekort op den gewonen dienst 1924 was dus geraamd op f 62 090 107,71

Sedert de vaststelling van deze begrooting zijn verhoogd :

Hoofdstuk III bij de wet van 8 Juli 1924 (<i>Staatsblad</i> n°. 327) (Studiebeurzen Academie voor Internationaal recht) met	f 2 000,—
Hoofdstuk V ^A bij de wet van 28 Juli 1924 (<i>Staatsblad</i> n°. 368) (Subsidie internationale tentoonstelling moderne sier- en nijverheidskunst te Parijs) met	30 000,—
Hoofdstuk VIII bij de wet van 28 Juli 1924 (<i>Staatsblad</i> n°. 363) (Armstrong-contract) met	2 200 000,—
	f 2 232 000,—

terwijl nog aanhangig is een suppletoir wets-ontwerp tot wijziging en verhooging van Hoofdstuk VII B der Staatsbegroting (crediet Handelskamer) (gedrukte stukken, zitting 1923—1924 338), ad f 627 500,—

Te zamen . . f 2 859 500,—

In dit totaal is f 627 500 begrepen aan buitengewone uitgaven, zoodat een bedrag van f 2 232 000 komt ten laste van den gewonen dienst, waardoor het tekort zou stijgen tot f 64 322 107,71.

Intusschen zijn verschillende maatregelen genomen tot vermindering van dit tekort. Gewezen zij op de wet van 3 Mei 1924 (*Staatsblad* n°. 227) tot verhooging van den accijns op bier en van het invoerrecht op bier en thee, en op de wet van 20 Juni 1924 (*Staatsblad* n°. 306) tot heffing eener belasting op rijwielen. Verder zij, wat de uitgaven betreft, gewezen op de in werking getreden salarisverlaging. Hoewel niet alle getroffen maatregelen geheel het dienstjaar 1924 ten goede komen, mag verwacht worden dat een en ander het tekort zal doen dalen met een bedrag van rond f 20 miljoen.

Overigens valt uit den aard der zaak omtrent den afloop van den dienst 1924 nog slechts uiterst weinig te zeggen. Blijkens de maandelijksche middelenstaten overschreed de opbrengst van de in die staten genoemde middelen over de eerste zeven maanden de raming met rond f 15 miljoen. Verwacht mag worden, dat deze overschrijding aan het eind van het jaar 1924 tot een bedrag van rond f 20 miljoen zal stijgen.

Een en ander resumeerende, zou dan het tekort op den dienst 1924 ongeveer f 40 miljoen kleiner zijn dan aanvankelijk geraamd werd.

Thans kan worden overgegaan tot eene uiteenzetting van de cijfers van

het dienstjaar 1925.

Ten einde een duidelijk overzicht te geven van de raming der uitgaven voor genoemd dienstjaar in vergelijking met de bedragen, welke aanvankelijk voor 1924 in de begrootingswetten zijn toegestaan, moge in de eerste plaats de aandacht worden gevraagd voor den volgenden staat.

	1924.				1925.				
	Totaal	Buitengewoon.	Crisis.	Gewoon.	Totaal.	Buitengewoon.	Gewoon.	Gewone dienst.	
								Meer.	Minder.
Hoofdstuk I	f 1 700 000,—	—	—	f 1 700 000,—	f 1 625 000,—	—	f 1 625 000,—	—	f 75 000,—
" II	2 040 302,49	—	—	2 040 302,49	1 929 201,96	—	1 929 201,96	—	111 100,53
" III	4 281 099,—	—	—	4 281 099,—	4 101 118,—	—	4 101 118,—	—	179 981,—
" IV	29 243 113,—	—	f 916 256,—	28 326 857,—	27 278 833,50	—	27 278 833,50	—	1 048 023,50
" V	20 046 655,—	—	4 000 000,—	16 046 655,—	20 227 478,—	—	20 227 478,—	f 4 180 823,—	—
" Va	155 016 964,—	—	—	155 016 964,—	143 999 074,—	—	143 999 074,—	—	11 017 890,—
" VI	46 108 226,—	f 1 500 000,—	—	44 608 226,—	42 574 617,—	f 3 535 740,—	42 574 617,—	—	2 033 609,—
" VII A	100 932 134,55	7 620 000,—	—	93 312 134,55	114 990 340,05	7 620 000,—	107 370 340,05	14 058 205,50	—
" VII B	140 960 811,19	77 851 720,—	370 200,—	62 738 891,19	50 019 375,—	63 081 768,37	342 877,18	—	—
" VIII	61 698 146,—	—	—	61 698 146,—	58 902 579,—	—	58 902 579,—	—	2 795 567,—
" IX	118 700 556,—	15 507 700,—	—	103 192 856,—	104 202 280,—	16 012 600,—	88 189 680,—	—	15 003 176,—
" X	53 232 387,—	11 250 000,—	380 000,—	41 602 387,—	49 294 239,—	9 000 000,—	40 294 239,—	—	1 308 148,—
" XI	6 103 849,—	—	—	6 103 849,—	5 636 099,—	—	5 636 099,—	—	467 750,—
" XII	50 000,—	—	—	50 000,—	50 000,—	—	50 000,—	—	—
	f 740 114 243,23	f 118 729 420,—	f 5 666 456,—	f 620 713 867,23	f 691 447 742,88	f 86 187 715,—	f 605 260 027,88,1	f 18 581 905,68	f 34 040 245,03
								Minder f 15 458 339,35	

Per saldo bedragen de voor 1925 geraamde *gewone* uitgaven dus f 15 458 339,35 *minder* dan het voor 1924 toegestane bedrag.

Bij de beoordeeling van deze cijfers dient vooreerst in het oog te worden gehouden, dat *alle crisisuitgaven*, welke voor 1924 nog tot een bedrag van f 5 666 456 waren uitgetrokken, *in 1925 geheel naar den gewonen dienst zijn overgebracht*, zoodat bij vergelijking van de *gewone* uitgaven 1924 met die voor 1925 laatstgenoemde, ondanks de belangrijke verhoogingen van de hoofdstukken V, VIIA en VIIB (te zamen met een bedrag van ruim f 18,5 miljoen) f 21 124 795,35 lager zijn gesteld dan het jaar te voren.

Een vergelijking van de verschillende hoofdstukken met die van het jaar 1924 geeft voor zooveel de *gewone* uitgaven betreft het volgende beeld.

Hooger zijn geraamd:

Hoofdstuk V	f 4 180 823,—
„ VIIA	„ 14 058 205,50
„ VIIB	„ 342 877,18
Totaal meer	<u>f 18 581 905,68</u>

Daartegenover zijn *lager* geraamd:

Hoofdstuk I	f 75 000,—
„ II	„ 111 100,53
„ III	„ 179 981,—
„ IV	„ 1 048 023,50
„ VA	„ 11 017 890,—
„ VI	„ 2 033 609,—
„ VIII	„ 2 795 567,—
„ IX	„ 15 003 176,—
„ X	„ 1 308 148,—
„ XI	„ 467 750,—
Totaal minder	<u>f 34 040 245,03</u>

Met betrekking tot de hiergenoemde stijgingen en dalingen kan in het algemeen het volgende worden opgemerkt.

De stijging van hoofdstuk V is een onmiddellijk gevolg van de overbrenging van f 4 miljoen crisisuitgaven naar den gewonen dienst, terwijl de post wegens ondersteuning van behoeftige Nederlanders in Duitschland voor 1925 f 950 000 hooger moest worden uitgetrokken.

De verhooging van hoofdstuk VIIA vindt haar oorzaak voornamelijk in de rente voor de in 1924 gesloten geldleeningen 1923B en 1923c en in de aflossing op genoemde leeningen.

Op hoofdstuk VIIB moesten de pensioenslasten f 2 475 428 hooger worden geraamd, welke verhooging de besparing, verkregen door de 10 pct. salariskorting, teniet doet. Voorts moest meer worden geraamd wegens uitkeering aan de gemeenten f 220 000; wegens uitgaven voor het muntwezen f 135 973; wegens overbrenging van crisisuitgaven f 294 100 en wegens kosten van invordering van belastingen in verband met de Tabakswet en de Rijswielbelastingwet f 194 050.

Tot de vermindering van uitgaven heeft behalve een steeds verder doorgevoerde besparing en weglating van die uitgaven die zonder groote bezwaren konden worden vermeden of uitgesteld, in de eerste plaats bijgedragen de vermindering der salarisposten, terwijl nog op enkele posten meer in het bijzonder de aandacht moge worden gevestigd.

De daling der uitgaven op hoofdstuk IV werd, ondanks de overbrenging van crisisuitgaven naar gewoon tot een bedrag van f 916 256, en hogere pensioenlasten tot een bedrag van f 429 300, verkregen o.m. door wijziging in de personeelsbezetting van gevangenen en Rijkswerkinrichtingen (f 350 649)

en inkrumping en vermindering van personeel der opvoedingsgestichten (f 318 498).

Bij hoofdstuk VA komt de vermindering in hoofdzaak op rekening van de salariskorting, behalve bij het Nijverheids-onderwijs, waarop bovendien een besparing van f 1 558 803 mogelijk bleek. De uitgaven voor pensioenen en wachtgelden daarentegen moesten f 2168 281 hooger worden geraamd.

Het eindcijfer van hoofdstuk VI bedroeg op de begrooting voor 1924 f 46 108 226, waarvan blijkens de gedragslijn, aangegeven in de Memorie van Antwoord op het Voorloopig Verslag der Marinebegrooting een bedrag van f 1 500 000 — zijnde een deel der kosten van nieuwen vlootbouw — tot de buitengewone uitgaven werd gerekend. De gewone uitgaven beliepen mitsdien voor 1924 f 44 608 226. Voor 1925 bedraagt het eindcijfer f 46 110 357. Krachtens de zooveen genoemde gedragslijn is daarvan f 3 535 740 onder „buitengewoon” gebracht, latende voor den gewonen dienst een totaal van f 42 574 617. Het voordeelig verschil met 1924 — gewone dienst — bedraagt mitsdien f 2 033 609. Daarbij valt nog te vermelden, dat de bijdrage van Nederlandsch-Indië in de kosten van den Vlootbouw voor 1925 wordt gesteld op f 5 216 408, welk bedrag onder de middelen is geraamd.

Op *Hoofdstuk VIII* staat tegenover verlaging van verschillende posten een hogere uitgaaf van f 1 500 000 wegens kosten van bewapening en uitrusting van het leger.

De begrooting voor *Hoofdstuk IX* kon belangrijk lager worden geraamd doordat het verlies op de spoorwegen, verleden jaar op f 22 miljoen begroot, voor dit jaar met f 14 miljoen kon worden verminderd. De post wegens rentelooze voorschotten voor den aanleg van locaalspoor- en tramwegen werd f 2 512 000 lager gesteld, waartegenover echter meer moest worden geraamd f 975 000 wegens voorschot aan de Limburgsche Tramweg Maatschappij en f 410 000 voor het maken van een overbrugging over den spoorweg bij den West Varkenoordschenweg te Rotterdam. De verliespost van f 1 268 095 op het bedrijf der Posterijen, Telegrafie en Telefonie kon worden vervangen door een geraamde winstpost onder de middelen van rond f 5,5 miljoen.

Hoofdstuk X kan met f 1 200 000 verminderd worden wegens lagere bijdrage aan het Invaliditeitsfonds wegens administratiekosten en met f 452 000 wegens verminderde vergoeding aan de Posterijen. De bijdrage ingevolge artikel 4, 3de lid van het Werkloosheidsbesluit 1917 kon met f 250 000 verminderd worden; daarentegen moet de bijdrage aan gemeenten in de betaling der annuïteiten van voorschotten, verleend ingevolge de Woningwet f 1 650 000 hooger worden geraamd.

De *Middelen en Inkomsten* ter bestrijding der uitgaven zijn geraamd op f 611 078 020,21, waarin, blijkens de hierachter gegeven specificatie, begrepen is aan *buitengewone* ontvangsten f 21 055 496,71 zoodat voor gewone ontvangsten blijft f 590 022 523,50, zijnde f 31 394 263,98 meer dan voor 1924 werd geraamd.

De middelen, welke opbrengst in de maandelijksche middelenstaten wordt gepubliceerd (middelen A—F) zijn opgenomen voor f 415 942 000,—

en dus hooger geraamd 19 005 000,—

De overige middelen, voor zoover onder de gewone gerangschikt, zijn hooger geraamd 12 339 263,98

Totaal hooger f 31 394 263,98

Wat de middelen A—F betreft konden op een gelijk bedrag als voor 1924 worden geraamd:

de Dividend- en Tantiëmebelasting, de Vermogensbelasting, de Zegelrechten, de Successierechten, alsmede de accijns op wijn, op binnenlandsch en buitenlandsch gedistilleerd, de

belasting op speelkaarten, de belasting op gouden en zilveren werken en het Essaailoon.

Hooger zijn geraamd:

de Grondbelasting	f 367 000,—
de Personeele belasting	450 000,—
de Inkomstenbelasting	5 000 000,—
Accijns op zout	50 000,—
Accijns op bier (Wet van 3 Mei 1924, <i>Staatsblad</i> n°. 227)	6 000 000,—
Rijwielbelasting	3 000 000,—
Registratierechten	1 500 000,—
Invoerrechten (thee)	3 000 000,—
Statistiekrecht	300 000,—
Domeinen	285 000,—
Inkomsten wegen	10 000,—
„ vaarten, veren en havens	23 000,—
Loodsgelden	200 000,—
Mijnrechten	50 000,—
Totaal hooger	f 20 235 000,—

Lager zijn geraamd:

Accijns op suiker	f 500 000,—
„ „ geslacht	200 000,—
„ „ tabak	500 000,—
Opbrengst Staatsloterij	10 000,—
Akten Jacht en Visscherij	20 000,—
Totaal lager	f 1 230 000,—
Blijft alzoo hooger	19 005 000,—

Van de onder de tweede groep opgenomen middelen zijn *lager* geraamd:

Leges, geheven ingevolge de wet van 9 Mei 1890, (*Staatsblad* n°. 80) laatstelijk gewijzigd bij die van 23 Juni 1923, (*Staatsblad* n°. 291) f 300 000;

Aandeel van Ned. Oost-Indië in de renten en kosten van de Nationale Schuld f 120 248;

Rente van kasvoorschotten aan Nederlandsch Oost-Indië f 2 250 000;

Rente van kapitalen verstrekt aan het Staatsbedrijf der Posterijen, Telegrafie en Telefonie f 131 500;

Uitkeering van premien door evengenoemd bedrijf f 1 148 700;

Inkomsten uit den arbeid in gevangenissen en Rijkswerkinrichtingen f 521 000;

Bijdragen voor het volgen der lessen aan de Rijksuniversiteiten f 213 000;

Bijdragen van gemeenten in de kosten en stichting van Rijks- hogere burgerscholen f 143 239;

Bijdragen van het personeel, ressorteerende onder het Departement van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen voor eigen- en weduwen- en weezenpensioen f 2 590 000;

Aandeel van Nederlandsch Oost-Indië in de kosten van den Marineluchtvaartdienst f 100 000;

Bijdragen van het burgerlijk personeel ressorteerende onder het Departement van Marine, voor eigen- en weduwenpensioen f 109 919;

Idem van het militair personeel f 209 400;

Teruggaaf wegens het aandeel der ten behoeve van het Leeningfonds 1914 geheven opcenten in de kwade posten der directe belastingen f 2 000 000;

Opbrengst der boeten en verbeurdverklaringen bij de belastingen, enz. f 140 000;

Bijdragen van het personeel ressorteerende onder het Departement van Financiën, voor eigen- en weduwen- en weezen pensioen f 240 000;

Idem van het burgerlijk personeel, ressorteerende onder het Departement van Oorlog f 139 000;

Idem van het militair personeel f 813 000;

Opbrengst van verkochte Rijksgoederen en eigendommen betreffende het Departement van Oorlog f 600 000;

Bijdragen in de kosten van aanleg en onderhoud van landwerken f 339 847;

Teruggaaf van uit de Staatsbegrooting bestreden kosten der Rijkspostspaarbank f 365 305;

Aandeel van de gemeenten in de verhoogde subsidies aan de Werkloozenkassen ingevolge het Werkloosheidsbesluit 1917 f 625 000.

Daarentegen konden *hooger* worden geraamd:

Aandeel van den Staat in de winsten der Nederlandsche Bank f 2 083 000;

Rente van kasvoorschotten aan Suriname en Curaçao f 117 500;

Rente van voorschotten ingevolge artikel 33 der Woningwet f 1 500 000;

Rente van voorschotten voor den aanleg van drinkwaterleidingen f 264 750;

Rente van voorschotten aan vreemde mogendheden f 6 000 000;

Consulaatrechten f 100 000;

Griffierechten f 390 000;

Baten, voortvloeiende uit het beheer van het Universiteitsziekenhuis te Leiden f 114 000;

Teruggaven door gemeenten en bijzondere lagere scholen van hetgeen door hen volgens de wet tot regeling van het Lager onderwijs 1920 te veel is genoten f 840 000;

Aandeel Nederlandsch Oost-Indië in den vlootbouw f 2 459 076;

Teruggaaf door provinciën en gemeenten, wegens het aandeel der niet ten behoeve van 's Rijks kas geheven opcenten in de kwade posten op de directe belastingen f 600 000;

Kosten van vervolging tot invordering van belastingen aan de schatkist vervallen f 200 000;

Andere ontvangsten het Departement van Financiën betreffende f 950 000;

Winst van het Staatsbedrijf der Posterijen, Telegrafie en Telefonie f 5 560 917;

Baten, voortvloeiende uit het Staatsmijnbedrijf f 8 718 150;

Baten, voortvloeiende uit de keuring van voor invoer bestemd vleesch f 500 000;

Uitkeeringen aan het Rijk ingevolge de Woningnoodwet 1918 f 150 000.

Als **buitengewone uitgaven** zijn aangemerkt:

A. *Waterstaatswerken* (Hoofdstuk IX).

Kosten van de Kanalisatie van de Maas in Limburg f 4 575 000

Aanleg van scheepvaartwegen c.a. in Zuid-Limburg 800 000

Verbetering en uitbreiding van de havens te Terneuzen 400 000

B. *Spoorwegen* (Hoofdstuk IX).

Aanleg van een spoorweg van Gouda naar Alphen 350 000

Aanleg van een spoorweg van Schaesberg over Kerkrade en Spekholzerheide, naar Simpelveld 900 000

C. <i>Staatsmijnwezen</i> (Hoofdstuk IX).	
Aanleg en uitbreiding van de Staatsmijnen in Limburg	f 8 987 600
D. <i>Domeinen</i> (Hoofdstuk VII B).	
Kosten van bedijking, landaanwinning, alsmede toegankelijkmaking van domeingronden	321 690
E. <i>Muntwezen</i> (Hoofdstuk VII B).	
Uitgaven van het Muntwezen	3 750 000
F. <i>Nationale Schuld</i> (Hoofdstuk VII A).	
Het verschil tusschen een 15-jarige en een 40-jarige annuïteit over het deel der leening 1919, waarvan rente en aflossing zijn gebracht ten laste van Hoofdstuk VII A der Staatsbegroting	7 620 000
G. <i>Kosten nieuwen vlootbouw</i> .	
Hoofdstuk VI ten deele, ad.	3 535 740
H. <i>Woningbouw</i> (Hoofdstuk X).	
Bevordering van den woningbouw	9 000 000
I. <i>Voorschotten</i> (Hoofdstuk VII B).	
Voorschotten ingevolge de Woningwet	28 600 000
„ voor Woningbouw met premie	750 000
„ voor de verstrekking van gelden onder waarborg van tweede hypotheek	4 500 000
„ ingevolge de Landarbeiderswet	2 000 000
Voorschot aan het Staatsbedrijf der Posten, Telegrafie en Telefonie	3 469 500
Voorschot aan het Staatsboschbedrijf	35 050
Voorschot aan het Bouwfonds van Binnenlandsche Zaken en Landbouw en van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen	2 933 135
Voorschot aan het Weduwen- en Weezenfonds voor de geëmployeerden tot het Algemeen Bestuur behoorende	360 000
Voorschotten voor den aanleg van drinkwaterleidingen	1 300 000
Voorschot aan het Zuiderzeefonds	2 000 000
Totaal	f 86 187 715

Buitengewone ontvangsten.

Inkomsten uit Spoorwegen:

Toevallige baten, voortvloeiende uit den aanleg van Staatsspoorwegen	f 15 000,—
Uitkeering van het Staatsbedrijf der Posten, Telegrafie en Telefonie wegens den vrijdom van spoorwegvervoer	6 000 000,—

Staatsmijnwezen:

Buitengewone ontvangsten benevens een deel van de exploitatieontvangsten, dat moet worden gebezigd tot dekking van buitengewone uitgaven als equivalent voor de waardevermindering van bezittingen	6 071 000,—
--	-------------

Domeinen:

Koopprijzen van domeinen	1 200 000,—
------------------------------------	-------------

Muntwezen:

Ontvangsten inzake het muntwezen (af te leveren munten en rente van kapitaal van het muntfonds)	1 750 000,—
---	-------------

Aflossing van voorschotten:

Aflossing van voorschotten ingevolge de Woningwet	5 000 000,—
idem voorschotten woningbouw met premie	260 000,—

idem voorschotten ingevolge de Landarbeiders-wet.	f	39 848,—
idem voorschot aan het Tiendfonds		501 000,—
idem voorschot aan het Staatsvischers-havenbedrijf		20 000,—
idem voorschot aan het Staatsbedrijf der Landsdrukkerij		20 100,—
idem voorschot aan het Staatsbedrijf der Artillerie-inrichtingen		134 100,—
idem voorschot aan het Staatsmuntbedrijf .		20 000,—
idem voorschotten voor den aanleg van drinkwaterleidingen		4 948,71
Totaal	f	21 055 496,71

Stelt men de ramingen der ontvangsten en uitgaven tegenover elkaar, dan vindt men dat geraamd wordt:

	Gewone dienst.	Buitengewone dienst.	Totaal.
Uitgaven	f 605 260 027,88	f 86 187 715,—	f 691 447 742,88
Ontvangsten	590 022 523,50	21 055 496,71	611 078 020,21
Tekort	f 15 237 504,38	f 65 132 218,29	f 80 369 722,67

Dit tekort op den gewonen dienst van ruim f 15 miljoen geeft den toestand echter nog niet geheel juist weer.

Vooreerst is in de begrotingen nog niet verwerkt het resultaat van de met 1 Januari 1925 in werking tredende salaris-regelingen. De berekeningen in de thans ingediende ontwerpen steunen nog op den toestand zooals deze per 1 October a.s. zijn zal, n.l. op eene korting van 10 pct. op de salarissen volgens de regeling vervat in het Bezoldigingsbesluit Burgerlijke Rijksambtenaren 1920 (*Staatsblad* n°. 37).

Hoewel eene nauwkeurige becijfering van de besparingen die van de nieuwe salarisregelingen het gevolg zullen zijn op *dit* oogenblik nog niet kan worden verstrekt, kan toch met voldoende graad van zekerheid worden gezegd dat door de tegelijk met de Memoriën van Antwoord in te dienen Nota's van Wijzigingen het tekort op den gewonen dienst tot f 8,5 miljoen zal worden teruggebracht.

Bovendien is van de toepassing van de nieuwe salaris-regelingen voor het personeel der Posterijen, Telegrafie en Telefonie eene verhooging van het geraamde winstcijfer van dit Staatsbedrijf met rond f 700 000 te verwachten waardoor vorengenoemd tekort daalt tot rond f 8 miljoen.

Aan den anderen kant zal echter de Minister van Arbeid bij afzonderlijk voorstel ongeveer 12 miljoen gulden moeten aanvragen als Staatsbijdrage aan het Ouderdomsfonds ten behoeve van de V. O. V., zoodat ten slotte het tekort op den gewonen dienst voor het jaar 1925 op f 20 miljoen moet worden gesteld.

Tot dekking van het hierboven genoemde tekort zijn bij de Staten-Generaal bereids een tweetal wetsontwerpen aanhangig gemaakt; n.l. een ontwerp tot vaststelling eener nieuwe Tariefwet en een ontwerp tot verhooging van den accijns op tabak.

Aangezien van deze ontwerpen eene verhooging der middelen met f 20 miljoen kan worden verwacht zal, indien ze tijdig tot wet worden verheven, als een gevolg daarvan *het tekort op den gewonen dienst 1925 volledig gedekt zijn*.

Hieraan wordt niet tekort gedaan door de omstandigheid dat op de storting van f 18,5 miljoen in het Invaliditeitsfonds ook voor 1925 niet gerekend is. Eene voorloopige berekening dier storting toch heeft uitgewezen, dat het gedurende enkele jaren achterwege laten daarvan niet noodig zal maken dat deze stortingen in latere jaren zullen moeten worden verhoogd of in tijdsduur verlengd.

Uit den aard der zaak zullen die stortingen echter later geheel of gedeeltelijk hervat moeten worden en dan, als voorheen, ten laste van den gewonen dienst komen; doch extra voorzieningen daarvoor zullen, indien geen bijzondere tegenspoed optreedt, niet meer noodig zijn.

Immers deze *zijn* reeds getroffen. De in den loop van het beëindigde zittingjaar tot stand gekomen herziening der Lageronderwijswet zal toch geleidelijk een ongeveer gelijk bedrag aan besparingen opleveren, terwijl er voorts ten overvloede op gerekend mag worden, dat het tekort op de spoorwegdiensten, waarvoor onder de uitgaven voor 1925 nog f 8 miljoen voorkomt, in 1926 de begroting niet meer drukken zal. De uit deze beide aangelegenheden voortvloeiende verlaging der uitgaven zal, naar veilig mag worden aangenomen, opwegen tegen de verhooging, die ontstaan zal door het hervatten dezer stortingen.

Geconstateerd mag dan ook worden, dat het — als de beide bovengenoemde aanhangige wetsontwerpen aangenomen zijn — gelukt zal zijn om het onmiddellijk dreigende gevaar voor ontredding van 's Lands financiën af te wenden. Dat hiervoor, met inbegrip van de bovengenoemde f 20 miljoen een bedrag van ongeveer f 32 miljoen aan nieuwe heffingen noodig was betreurt ook de Regeering, maar dit was, bij een te dekken tekort van ongeveer f 130 miljoen of, indien men de f 18,5 miljoen storting in het Invaliditeitsfonds buiten rekening laat, van ongeveer f 112 miljoen, onvermijdelijk.

Het sluitend maken der begroting is voorts niet verkregen kunnen worden zonder doorvoering van de door de Regeering slechts noode ondernomen verlaging der ambtelijke salarissen en loonen, terwijl een sterke besnoeiing van uitgaven, die men in gewone tijden ongetwijfeld met ruimere hand zou hebben toegestaan, mede onvermijdelijk bleek.

Met name valt bij dit laatste ook te denken aan het niet ter hand nemen van nieuwe openbare werken en aan het in matig tempo voortzetten van zoodanige werken, waarmee bereids een aanvang gemaakt was. Ook hier heeft men zich — gelijk op zoo menig ander terrein — tot het volstrekt onontbeerlijke minimum moeten beperken.

Hoezeer de Regeering meent, dat het verkregen resultaat — na aanneming van de beide ontwerpen tot dekking van het voorshands nog aanwezige tekort van f 20 miljoen — tot eenige voldoening mag stemmen, tegelijk mag zij niet nalaten met den meesten nadruk te waarschuwen tegen een mogelijke opvatting, als zou thans een normale toestand in 's Lands financiën zijn teruggekeerd.

Vooreerst valt te wijzen op het normale en dus onvermijdelijke accres van sommige uitgaven, waartegenover voorshands alleen de voorgenomen bezuinigingen op de militaire departementen kunnen worden gesteld.

Dan moet gewezen worden op den steeds stijgenden pensioenlast; in 1924 f 4 miljoen meer dan in 1923 en in 1925 weer f 5 miljoen meer dan in 1924. Wetsontwerpen tot beteugeling van die stijging zullen eerlang aan de Staten-Generaal worden toegezonden.

En eindelijk trekt de sterke stijging van Hoofdstuk VII A de aandacht, welk hoofdstuk voor 1925 met niet minder dan f 14 miljoen verhoogd is moeten worden.

Die stijging houdt voorloopig nog aan. Het dienstjaar 1924 zal op den gewonen dienst — zooals hiervoor op pag. 6 werd aangegeven — een tekort van f 25 à f 30 miljoen opleveren. Daarbij komt aan buitengewone uitgaven — voor zoover er geenerlei inkomsten tegenover staan — een bedrag van f 20 miljoen. Voegt men daarbij dan de uitgaven voor den buitengewonen dienst in 1925, eveneens na aftrek der inkomsten, dan zal dus voor den dienst der Nationale Schuld na 1925 op eene niet geringe stijging der uitgaven te rekenen vallen.

En wel mag daartegenover wellicht op eenige stijging der middelen worden gerekend, maar op meer dan een evenwicht tusschen de stijging der uitgaven en die der inkomsten valt toch voorshands niet te hopen.

Wil men dus — en de Regeering acht dit onafwijsbare eisch — kunnen komen tot eene verlaging van sommige voor de volkswelvaart al te drukkende heffingen, dan zal ook in de komende jaren met niet rustenden ijver moeten worden gestreefd naar verdere verlaging van uitgaven.

De druk der publieke lasten is een ernstige belemmering voor de geleidelijke ontwikkeling der algemeene volkswelvaart, het cijfer der uitgaven voor den Staatsdienst in verhouding tot de draagkracht der bevolking véél te hoog.

Beliep het bedrag dat in 1910 hier te lande per hoofd der bevolking aan belastingen voor Rijk, provincie en gemeente werd opgebracht f 33,24, in 1921 was dit cijfer tot f 139,20 gestegen, dus meer dan verviervoudigd.

Blijft dus het streven naar verlaging van uitgaven op het eerste plan, is dit het meest noodzakelijke, daarnevens zal ook naar een betere verdeeling tusschen de directe en indirecte belastingen gestreefd moeten worden. Reeds is in die richting het een en ander gedaan; de beide thans nog aanhangige ontwerpen tot versterking der middelen doen een tweede schrede in die richting, terwijl een derde wordt voorbereid.

De Regeering is nl. voornemens de indiening van een ontwerp tot heffing eener belasting op weelde-verteringen te bevorderen en zal deze vergezeld doen gaan van ontwerpen tot vermindering van sommige al te drukkende directe belastingen. Door beide maatregelen: voortgezette verlaging van uitgaven en wijziging in het belastingstelsel hoopt de Regeering er toe te kunnen bijdragen, dat weer betere voorwaarden voor den opbloei van ons economisch leven verkregen worden.

Ten slotte veroorlooft de ondergeteekende zich, nog eenige mededeelingen te doen omtrent den stand der kas en omtrent de crisisuitgaven en hare dekking.

De kaspositie was op 11 September j.l. als volgt:

Verplichtingen.

Uitstaand Schatkistpapier	f 401 493 000,— ¹⁾
Zilverbons in omloop	28 624 547,50
Het in 's Rijks schatkist gestorte deel van het tegoed van den Postchèque- en Girodienst	106 558 196,53 ²⁾
Ren teloot voorschot door de Nederlandsche Bank verstrekt	14 454 004,13
	f 551 129 748,16

Vorderingen.

Voorschotten aan de Koloniën verstrekt	f 108 913 671,82 ¹⁾
Voorschotten op Ult ^o . Augustus j.l. verstrekt aan de gemeenten, ingevolge de artt. 243 h en 263 der Gemeentewet	81 795 629,60
Vorderingen op het Buitenland	217 530 330,68
Betalingen gedaan aan rekeninghouders van den Postchèque- en Girodienst	123 584 301,54 ²⁾
Kassaldi bij de Betaalmeesters	6 559 413,93
	538 883 347,57
	f 12 746 400,59

¹⁾ Binnen enkele dagen zal het bedrag aan „Uitstaand Schatkistpapier” met plm. f 60 miljoen verminderen als gevolg van de consolidatie van Nederlandsch-Indische schuld, waarvoor hier te lande schatkistpapier was uitgegeven. Uiteraard zal daardoor eveneens verminderen de post „Voorschotten aan de Koloniën verstrekt”.

²⁾ Bij deze beide cijfers zij opgemerkt, dat het bedrag, hetwelk boven het in 's Rijks schatkist gestorte deel van het tegoed van den Postchèque- en Girodienst aan rekeninghouders is uitbetaald, is gedekt door het niet in de schatkist gestorte, doch op andere wijze belegde deel van dat tegoed. Overigens berust het cijfer van f 106 558 196,53 op door den Postchèque- en Girodienst vóór de stopzetting verstrekte gegevens, die nadere verificatie behoeven.

Bijlage A.

Overzicht van de Staatsontvangsten over de diensten 1904 tot en met 1923.

DIENTJAREN.	Gewone ontvangsten.	Bijdrage uit het fonds der koopprijzen van domeinen.	Buitengewone ontvangsten.	T O T A A L.
1904	f 169 821 870,89	f 300 000,—	f 434 898,57	f 170 556 769,46
1905	173 369 050,12 ⁵	300 000,—	2 293 639,49 ⁵	175 962 689,62
1906	181 514 269,96	300 000,—	162 161,05	181 976 431,01
1907	183 015 599,67 ⁵	300 000,—	219 533,34	183 535 133,01 ⁵
1908	182 492 195,38 ⁵	200 000,—	798 737,78	183 490 933,16 ⁵
1909	189 179 088,40 ⁵	400 000,—	1 723 600,43	191 302 688,83 ⁵
1910	198 630 497,—	600 000,—	861 827,82	200 092 324,82
1911	203 680 170,32	1 000 000,—	922 577,72 ⁵	205 602 748,04 ⁵
1912	211 305 137,82 ⁵	500 000,—	1 596 129,11	213 401 266,93 ⁵
1913	223 507 379,52 ⁵	200 000,—	3 715 285,71	227 422 665,23 ⁵
1914	224 910 389,07 ⁵	400 000,—	20 260 921,65 ⁵	245 571 310,73
1915	221 643 336,19 ⁵	600 000,—	41 248 202,93 ⁵	263 491 539,13
1916	(2) 296 200 275,72 ⁵	600 000,—	13 178 282,66 ⁵	309 978 558,39
1917	(3) 524 138 812,58 ⁵	600 000,—	10 038 246,24	534 777 058,82 ⁵
1918	(4) 548 926 173,81 ⁵	250 000,—	11 909 662,01 ⁵	561 085 835,83
1919	(5) 686 307 738,29 ⁵	150 000,—	8 591 424,71	695 049 163,00 ⁵
1920	(6) 798 678 881,52 ⁵	150 000,—	11 962 833,95 ⁵	810 791 715,48
1921	(7) 703 589 983,72 ⁵	250 000,—	5 405 103,66	709 245 087,38 ⁵
1922 (1)	(8) 646 843 698,10	1 500 000,—	15 466 254,38 ⁵	663 809 952,48 ⁵
1923 (1)	(9) 586 611 111,64	1 000 000,—	39 105 735,79	626 766 847,43
Totaal van de buitengewone ontvangsten			f 189 895 059,04	

(1) Voorloopige uitkomsten.

(2) Waaronder f 33 409 939,84 wegens „Crisisontvangsten” in 1916.

(3) „ „ 219 833 772,85⁵ „ „ „ 1917.

(4) „ „ 219 868 038,01 „ „ „ 1918.

(5) „ „ 219 948 375,03 „ „ „ 1919.

(6) Waaronder f 184 983 623,70 wegens „Crisisontvangsten” in 1920.

(7) „ „ 95 286 895,43 „ „ „ 1921.

(8) „ „ 49 266 442,17⁵ „ „ „ 1922.

(9) „ „ 19 949 550,32 „ „ „ 1923.

Uiteenzetting van de buitengewone ontvangsten.

1904. Restitutie van het voorschot, aan de Rijksverzekeringsbank verleend	f 225 000,—
Toevallige baten, voortvloeiende uit den aanleg van Staatsspoorwegen	192 030,67 ⁵
Waarde van afgeschreven inventarisgoederen, afkomstig van de voormalige Rijnspoorwegmaatschappij .	15 728,37
Baten, voortvloeiende uit het Staatsmijnbedrijf	2 139,52 ⁵
	f 434 898,57

1905.	Restitutie van het voorschot, aan de Rijksevenzekeringsbank verleend	f	75 000,—
	Restitutie van het renteloos voorschot, aan Nederlandsch-Indië verleend		2 188 800,—
	Toevallige baten, voortvloeiende uit den aanleg van Staatsspoorwegen		21 865,52
	Baten, voortvloeiende uit het Staatsmijnbedrijf		7 973,97 ⁵
		f	2 293 639,49 ⁵
1906.	Bijdrage van het waterschap N. O. deel van Noordbrabant in de kosten van verlegging van den Maasmond f		69 904,25
	Toevallige baten, voortvloeiende uit den aanleg van Staatsspoorwegen		73 140,32 ⁵
	Baten, voortvloeiende uit het Staatsmijnbedrijf		15 435,76
	Aflossing van voorschotten ingevolge artikel 33 der Woningwet		130,86
	Waarde van afgeschreven inventarisgoederen, afkomstig van de voormalige Rijnspoorwegmaatschappij .		3 549,85 ⁵
		f	162 161,05
1907.	Toevallige baten, voortvloeiende uit den aanleg van Staatsspoorwegen	f	31 483,10
	Baten, voortvloeiende uit het Staatsmijnbedrijf		175 004,64
	Aflossing van voorschotten ingevolge artikel 33 der Woningwet		364,24
	Waarde van afgeschreven inventarisgoederen, afkomstig van de voormalige Rijnspoorwegmaatschappij .		12 681,36
		f	219 533,34
1908.	Toevallige baten, voortvloeiende uit den aanleg van Staatsspoorwegen	f	33 122,31 ⁵
	Baten, voortvloeiende uit het Staatsmijnbedrijf		639 237,95
	Aflossing van voorschotten ingevolge artikel 33 der Woningwet		2 333,36 ⁵
	Waarde van afgeschreven inventarisgoederen, afkomstig van de voormalige Rijnspoorwegmaatschappij .		1 455,71
	Gedeelte van de opbrengst der Telefonie ¹⁾		122 588,44
		f	798 737,78
1909.	Bijdrage van het waterschap N. O. deel van Noordbrabant in de kosten van verlegging van den Maasmond f		205 685,06 ⁵
	Toevallige baten, voortvloeiende uit den aanleg van Staatsspoorwegen		27 203,52
	Baten, voortvloeiende uit het Staatsmijnbedrijf		1 188 185,33
	Aflossing van voorschotten ingevolge artikel 33 der Woningwet		7 021,09 ⁵
	Waarde van afgeschreven inventarisgoederen, afkomstig van de voormalige Rijnspoorwegmaatschappij		7 206,42
	Gedeelte van de opbrengst der Telefonie ²⁾		288 299,—
		f	1 723 600,43
1910.	Bijdrage van het waterschap N. O. deel van Noordbrabant in de kosten van verlegging van den Maasmond f		150 876,—
	Toevallige baten, voortvloeiende uit den aanleg van Staatsspoorwegen		31 004,70
	Baten, voortvloeiende uit het Staatsmijnbedrijf		240 422,49
	Aflossing van voorschotten ingevolge artikel 33 der Woningwet		20 513,38 ⁵
	Waarde van afgeschreven inventarisgoederen, afkomstig van de voormalige Rijnspoorwegmaatschappij		51 196,24 ⁵
	Gedeelte van de opbrengst der Telefonie ³⁾		367 815,—
		f	861 827,82

¹⁾ 1/10 der buitengewone uitgaven over 1907.

²⁾ Idem over 1907 en 1908.

³⁾ Idem over 1907—1909.

1911.	Bijdrage van het waterschap N. O. deel van Noordbrabant in de kosten van verlegging van den Maasmond	f 106 809,—
	Toevallige baten, voortvloeiende uit den aanleg van Staatsspoorwegen	34 591,85 ⁵
	Baten, voortvloeiende uit het Staatsmijnbedrijf	226 185,58 ⁵
	Aflossing van voorschotten ingevolge artikel 33 der Woningwet	36 453,03 ⁵
	Waarde van afgeschreven inventarisgoederen, afkomstig van de voormalige Rijnspoorwegmaatschappij .	24 608,25
	Gedeelte van de opbrengst der Telefonie ¹⁾	493 980,—
		f 922 577,72 ⁵
1912.	Bijdrage van het waterschap N.-O. deel van Noordbrabant in de kosten van verlegging van den Maasmond	f 137 727,26 ⁵
	Baten, voortvloeiende uit den aanleg van Staatsspoorwegen	33 567,36
	Overwinst, uitgekeerd door de Maatschappij tot Exploitatie van Staatsspoorwegen en door de Hollandsche IJzeren Spoorweg Maatschappij; samen	320 151,44 ⁵
	Baten, voortvloeiende uit het Staatsmijnbedrijf	441 701,01 ⁵
	Aflossing van voorschotten ingevolge artikel 33 der Woningwet	51 317,42
	Waarde van afgeschreven inventarisgoederen, afkomstig van de voormalige Rijnspoorwegmaatschappij	13 941,60 ⁵
	Gedeelte van de opbrengst der Telefonie ²⁾	597 723,—
		f 1 596 129,11
1913.	Baten van het Muntwezen	f 1 250 000,—
	Baten, voortvloeiende uit den aanleg van Staatsspoorwegen	30 195,66
	Overwinst, uitgekeerd door de Maatschappij tot Exploitatie van Staatsspoorwegen en door de Hollandsche IJzeren Spoorweg Maatschappij; samen	447 998,15 ⁵
	Baten, voortvloeiende uit het Staatsmijnbedrijf	1 023 418,45 ⁵
	Aflossing van voorschotten ingevolge artikel 33 der Woningwet	73 675,71 ⁵
	Waarde van afgeschreven inventarisgoederen, afkomstig van de voormalige Rijnspoorwegmaatschappij	26 017,48
	Gedeelte van de opbrengst der Telefonie ³⁾	838 401,70
	Terugbetaling van kapitalen, verstrekt aan de Artillerie-Inrichtingen.	25 578,54 ⁵
		f 3 715 285,71
1914.	Baten van het Muntwezen	f 18 549 585,31
	Baten, voortvloeiende uit den aanleg van Staatsspoorwegen	50 779,76 ⁵
	Baten, voortvloeiende uit het Staatsmijnbedrijf	473 003,72
	Aflossing van voorschotten ingevolge artikel 33 der Woningwet	116 555,73
	Waarde van afgeschreven inventarisgoederen, afkomstig van de voormalige Rijnspoorwegmaatschappij	77 687,37 ⁵
	Gedeelte van de opbrengst der Telefonie ⁴⁾	993 309,75 ⁵
		f 20 260 921,65 ⁵
1915.	Ontvangsten in zake het Muntwezen.	f 15 537 159,77 ⁵
	Baten, voortvloeiende uit den aanleg van Staatsspoorwegen	33 504,16
	Overwinst, uitgekeerd door de Maatschappij tot Exploitatie van Staatsspoorwegen en door de Hollandsche IJzeren Spoorweg Maatschappij; samen	448 884,36 ⁵
	Baten, voortvloeiende uit het Staatsmijnbedrijf	1 256 609,33 ⁵
	Aflossing van voorschotten ingevolge artikel 33 der Woningwet	161 581,23 ⁵

¹⁾ $\frac{1}{10}$ der buitengewone uitgaven over 1907—1913.

²⁾ Idem over 1907—1910.

³⁾ Idem over 1907—1911.

⁴⁾ Idem over 1907—1912.

Terugbetaling door Suriname van het voorschot, verstrekt voor den aanleg van een spoorweg naar het Lawagebied		f	85 000,—
Terugbetaling van kapitalen, verstrekt aan het Staatsbedrijf der Algemeene Landsdrukkerij			67 209,50 ⁵
Idem aan het Staatsmuntbedrijf			30 578,61 ⁵
Terugbetaling van voorschotten, in verband met de buitengewone tijdsomstandigheden verleend			23 344 825,—
Storting door de Rijkspostspaarbank van de contante waarde der pensioenrechten der ambtenaren op 1 Januari 1915			264 000,—
Waarde van afgeschreven inventarisgoederen, afkomstig van de voormalige Rijnspoorwegmaatschappij			18 850,94 ⁵
		f	41 248 202,93 ⁵
1916.	Ontvangsten in zake het Muntwezen	f	6 927 741,03
	Baten, voortvloeiende uit den aanleg van Staatsspoorwegen		161 965,88
	Overwinst, uitgekeerd door de Maatschappij tot Exploitatie van Staatsspoorwegen en door de Hollandsche IJzeren Spoorwegmaatschappij, samen		450 431,16
	Baten, voortvloeiende uit het Staatsmijnbedrijf		1 836 797,11 ⁵
	Aflossing van voorschotten ingevolge art. 33 der Woningwet		215 920,22 ⁵
	Terugbetaling door Suriname van het voorschot verstrekt voor den aanleg van een spoorweg naar het Lawagebied		88 000,—
	Terugbetaling van kapitalen, verstrekt aan het Staatsmuntbedrijf		19 801,79
	Idem, aan het Staatsbedrijf der Artillerie-inrichtingen		2 180 351,18
	Terugbetaling van voorschotten, in verband met de buitengewone tijdsomstandigheden verleend		1 288 186,29 ⁵
	Waarde van afgeschreven inventarisgoederen, afkomstig van de voormalige Rijnspoorwegmaatschappij		9 087,99
		f	13 178 282,66 ⁵
1917.	Ontvangsten in zake het Muntwezen	f	3 010 209,89
	Baten, voortvloeiende uit den aanleg van Staatsspoorwegen		347 654,13 ⁵
	Baten, voortvloeiende uit het Staatsmijnbedrijf		4 246 065,99
	Aflossing van voorschotten ingevolge art. 33 der Woningwet		274 004,00 ⁵
	Idem van voorschotten aan het Tiendfonds		448 893,78 ⁵
	Idem, van het voorschot verstrekt aan de vereeniging „De Kweekschool voor vroedvrouwen” te Heerlen		786,—
	Terugbetaling door Suriname van het voorschot verstrekt voor den aanleg van een spoorweg naar het Lawagebied		91 000,—
	Terugbetaling van kapitalen, verstrekt aan het Staatsbedrijf der Algemeene Landsdrukkerij		56 384,99
	Idem, aan het Staatsmuntbedrijf		18 293,—
	Idem, aan het Staatsbedrijf der Artillerie-inrichtingen		1 136 306,04 ⁵
	Terugbetaling van voorschotten, in verband met de buitengewone omstandigheden verleend		142 000,—
	Uitkeering door Staatsbedrijven, ten behoeve van de vorming eener reserverekening		250 000,—
	Waarde van afgeschreven inventarisgoederen, afkomstig van de voormalige Rijnspoorwegmaatschappij		16 648,40
		f	10 038 246,24
1918.	Ontvangsten in zake het Muntwezen	f	3 700 000,—
	Rente van het kapitaal in de Grootboeken der Nationale Schuld, ingeschreven ten name van het „Fonds uit de zuivere winsten, verkregen uit aanmuntingen voor rekening van het Rijk”		896 508,24
	Baten voortvloeiende uit den aanleg van Staatsspoorwegen		23 874,24
	Baten voortvloeiende uit het Staatsmijnbedrijf		5 030 729,13
	Aflossing van voorschotten ingevolge art. 33 der Woningwet		340 755,29
	Idem van voorschotten aan het Tiendfonds		197 691,72

	Aflossing van het voorschot verstrekt aan de vereeniging „De kweekschool voor vroedvrouwen” te Heerlen	f 817,44
	Terugbetaling door Suriname van het voorschot verstrekt voor den aanleg van een spoorweg naar het Lawagebied	94 000,—
	Terugbetaling van kapitalen verstrekt aan het Staatsmuntbedrijf	26 292,19
	Idem aan het Staatsbedrijf der Artillerie-inrichtingen	1 560 049,48 ⁵
	Terugbetaling van voorschotten, in verband met de buitengewone omstandigheden verleend	29 800,—
	Waarde van afgeschreven inventarisgoederen, afkomstig van de voormalige Rijnspoorwegmaatschappij	9 144,28
		<u>f 11 909 662,01⁵</u>
1919.	Ontvangsten in zake het Muntwezen	f 2 110 000,—
	Rente van het kapitaal in de Grootboeken der Nationale Schuld, ingeschreven ten name van het „Fonds uit de zuivere winsten, verkregen uit aanmuntingen voor rekening van het Rijk”	934 762,42
	Baten voortvloeiende uit den aanleg van Staatsspoorwegen	27 803,12 ⁵
	Baten voortvloeiende uit het Staatsmijnbedrijf	4 479 768,12 ⁵
	Aflossing van voorschotten ingevolge art. 33 der Woningwet	418 681,43
	Idem van de voorschotten verstrekt aan de vereeniging „De Kweekschool voor vroedvrouwen” te Heerlen.	1 144,89
	Terugbetaling door Suriname van het voorschot verstrekt voor den aanleg van een spoorweg naar het Lawagebied	97 000,—
	Terugbetaling van kapitalen verstrekt aan het Staatsmuntbedrijf	439,95
	Idem aan de „Vereeniging tot het houden van Jaarbeurzen in Nederland”	60 000,—
	Idem aan het Staatsbedrijf der Algemeene Landsdrukkerij	44 608,26 ⁵
	Terugbetaling van voorschotten verstrekt aan het Tiendfonds	394 595,92
	Idem in verband met de buitengewone omstandigheden verleend	12 000,—
	Waarde van afgeschreven inventarisgoederen, afkomstig van de voormalige Rijnspoorwegmaatschappij	10 620,58 ⁵
		<u>f 8 591 424,71</u>
1920.	Ontvangsten in zake het Muntwezen	f 114 000,—
	Rente van het kapitaal in de Grootboeken der Nationale Schuld, ingeschreven ten name van het „Fonds uit de zuivere winsten verkregen uit aanmuntingen voor rekening van het Rijk”	1 019 385,46
	Baten voortvloeiende uit den aanleg van Staatsspoorwegen	22 948,58
	Baten voortvloeiende uit het Staatsmijnbedrijf	9 639 072,08
	Aflossing van voorschotten ingevolge art. 33 der Woningwet	711 907,38
	Idem van de voorschotten verstrekt aan de Vereeniging „De Kweekschool voor vroedvrouwen” te Heerlen	1 190,68
	Terugbetaling van kapitalen verstrekt aan de „Vereeniging tot het houden van Jaarbeurzen in Nederland”	60 000,—
	Terugbetaling van voorschotten verstrekt aan het Tiendfonds	372 209,75
	Waarde van afgeschreven inventarisgoederen, afkomstig van de voormalige Rijnspoorwegmaatschappij	22 120,02 ⁵
		<u>f 11 962 833,95⁵</u>
1921.	Ontvangsten in zake het Muntwezen	f 633 500,—
	Rente van het kapitaal in de Grootboeken der Nationale Schuld, ingeschreven ten name van het Fonds uit de zuivere winsten verkregen uit aanmuntingen voor rekening van het Rijk	1 117 378,04 ⁵
	Baten voortvloeiende uit den aanleg van Staatsspoorwegen	19 296,96
	Baten voortvloeiende uit het Staatsmijnbedrijf	1 907 324,62
	Aflossing van voorschotten ingevolge art. 33 der Woningwet	1 116 016,66
	Idem ingevolge de Landarbeiderswet	1 800,—
	Idem van de voorschotten verstrekt aan de vereeniging „De Kweekschool voor vroedvrouwen” te Heerlen	919,51
	Terugbetaling van kapitalen verstrekt aan de „Vereeniging tot het houden van Jaarbeurzen in Nederland”	60 000,—
	Terugbetaling van voorschotten verstrekt aan het Tiendfonds	361 996,32 ⁵
	Waarde van afgeschreven inventarisgoederen, afkomstig van de voormalige Rijnspoorwegmaatschappij en overname van den overblijvende inventaris	186 871,54
		<u>f 5 405 103,66</u>

1922. Ontvangsten in zake het Muntwezen	f 4 232 500,—
Rente van het kapitaal in de Grootboeken der Nationale Schuld, ingeschreven ten name van het Fonds uit de zuivere winsten verkregen uit aanmuntingen voor rekening van het Rijk	1 164 413,43
Baten voortvloeiende uit den aanleg van Staatsspoorwegen	17 223,23
Baten voortvloeiende uit het Staatsmijnbedrijf	4 398 568,07
Aflossing van voorschotten ingevolge art. 33 der Woningwet	2 147 187,38 ⁵
Aflossing van voorschotten voor woningbouw met premie	926 925,18
Aflossing van voorschotten ingevolge de Landarbeiderswet	7 849,65
Aflossing van de voorschotten verstrekt aan de vereeniging „De kweekschool voor vroedvrouwen” te Heerlen	7 497,60
Terugbetaling van kapitalen verstrekt aan de „Vereeniging tot het houden van Jaarbeurzen in Nederland”	30 000,—
Terugbetaling van voorschotten verstrekt aan het Tiendfonds	424 314,25 ⁵
Terugbetaling van kapitalen verstrekt aan het Staatsbedrijf der artillerie-inrichtingen	2 017 071,15 ⁵
Terugbetaling van kapitalen verstrekt aan het Staatsbedrijf der Algemeene Landsdrukkerij	68 437,30 ⁵
Terugbetaling van kapitalen aan het Staatsvisschershavenbedrijf	24 267,12 ⁵
	f 15 466 254,38 ⁵

1923. Ontvangsten in zake het Muntwezen	f 8 550 000,—
Rente van het Kapitaal in de Grootboeken der Nationale Schuld, ingeschreven ten name van het Fonds uit de zuivere winsten verkregen uit aanmuntingen voor rekening van het Rijk	1 212 352,54
Baten voortvloeiende uit den aanleg van Staatsspoorwegen	19 038,25
Baten voortvloeiende uit het Staatsmijnbedrijf	10 122 311,15
Aflossing van voorschotten ingevolge art. 33 der Woningwet	17 485 519,14
Aflossing van voorschotten voor woningbouw met premie	980 005,52
Aflossing van voorschotten ingevolge de Landarbeiderswet	46 179,78
Terugbetaling van voorschotten verstrekt aan het Tiendfonds	459 000,—
Terugbetaling van kapitalen verstrekt aan het Staatsbedrijf der Artillerie-inrichtingen	200 000,—
Terugbetaling van een voorschot verstrekt aan de vereeniging „Maatschappelijk werk bij Zenuwlijden en Krankzinnigheid” te Utrecht	31 329,41
	f 39 105 735,79

Bijlage B.

OVERZICHT van de Staatsuitgaven over de diensten 1904 tot en met 1923.

Dienstjaren.	Algemeene dienst.	Rentebetaling.	Amortisatie en aflossing van Nationale Schuld.	Totaal der kolommen 3 en 4, verminderd van af het dienstjaar 1920, voor zooveel de Leening 1919 betreft, met het bedrag, hetwelk aan rente en aflossing tezamen op den buitengewonen dienst wordt gebracht.	Gewone uitgaven (totaal kol. 2, en 5).	Buitengewone uitgaven. a)	Totalen (totaal kol. 6 en 7).
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
1904	f 134 319 455,26 ⁵	f 30 860 257,06 ⁵	f 3 399 839,30 ⁵	f 34 260 096,37	f 168 579 551,63 ⁵	f 21 458 214,81 ⁵	f 190 037 766,45
1905	134 521 525,94	31 203 162,54	3 456 892,67 ⁵	34 660 055,21 ⁵	169 181 581,15 ⁵	4 549 256,00 ⁵	173 730 837,16
1906	136 692 868,50 ⁵	31 789 757 33 ⁵	4 664 831,29	36 454 588,62 ⁵	173 147 457,13	4 762 561,21	177 910 018,34
1907	141 911 287,91	31 348 083,51 ⁵	4 716 871,18	36 064 954,69 ⁵	177 976 242,60 ⁵	4 122 924,03 ⁵	182 099 166,64
1908	150 789 190,16 ⁵	31 202 951,85 ⁵	4 797 804,01 ⁵	36 000 755,86 ⁵	186 789 946,03 ⁵	7 261 811,08	194 051 757,11 ⁵
1909	154 385 738,03	31 386 742,41 ⁵	4 958 317,31	36 345 059,72 ⁵	190 730 797,75 ⁵	6 679 204,07 ⁵	197 410 001,83
1910	160 512 440,35	31 624 587,41 ⁵	4 954 460,06	36 579 047,47 ⁵	197 091 487,82 ⁵	6 855 612,51 ⁵	203 947 100,34
1911	164 352 693,41 ⁵	31 838 399,77	4 969 334,12 ⁵	36 807 733,89 ⁵	201 160 427,31	7 329 250,23 ⁵	208 489 677,54 ⁵
1912	170 407 230,23 ⁵	32 212 466,45 ⁵	5 380 880,94	37 593 347,39 ⁵	208 000 577,63	16 664 923,03	224 665 500,66
1913	181 324 025,59	32 101 330,62	5 919 836,59 ⁵	38 021 167,21 ⁵	219 345 192,80 ⁵	19 381 672,76	238 726 865,56 ⁵
1914	d) 286 517 625,67 ⁵	e) 34 051 373,02 ⁵	6 121 424,35 ⁵	40 172 797,38	f) 326 690 423,05 ⁵	32 582 854,61 ⁵	359 273 277,67
1915	g) 408 621 476,04	35 113 438,27 ⁵	6 346 190,40	41 459 628,67 ⁵	g) 450 081 104,71 ⁵	54 403 383,14	504 484 487,85 ⁵
1916	h) 455 428 087,47	j) 36 551 116,99 ⁵	6 585 098,81 ⁵	43 136 215,81	k) 498 564 303,28	33 967 077,36 ⁵	532 531 380,64 ⁵
1917	l) 601 961 920,43 ⁵	m) 39 237 180,75 ⁵	6 815 619,87	46 052 800,62 ⁵	n) 648 014 721,06	40 681 390,09	688 696 111,15
1918	o) 922 533 519,76 ⁵	p) 41 196 331,04	7 070 778,95	48 267 109,99	q) 970 800 629,75 ⁵	80 136 010,43 ⁵	1 050 936 640,19
1919	r) 633 759 764,77	s) 53 577 549,90	7 362 071,64	60 939 621,54	t) 694 699 386,31	116 473 205,04 ⁵	811 172 591,35 ⁵
1920	u) 660 418 843,11 ⁵	53 448 044,70 ⁵	16 974 692,91	62 802 737,61 ⁵	u) 723 221 580,73	188 006 190,91	911 227 771,64
1921	v) 625 609 290,19	64 804 472,69 ⁵	17 702 256,13 ⁵	74 886 728,83	v) 700 496 019,02	289 676 072,78 ⁵	990 172 091,80 ⁵
1922 c)	w) 802 475 400,44	79 825 423,86 ⁵	18 573 422,46	90 778 846,32 ⁵	w) 893 254 246,76 ⁵	189 639 193,32	1 082 893 440,08 ⁵
1923 c)	x) 559 638 125,18 ⁵	83 499 613,84 ⁵	19 494 335,49	95 373 949,33 ⁵	x) 655 012 074,52	122 229 760,90 ⁵	777 241 835,42 ⁵
Totaal van de buitengewone uitgaven over 1904—1923 . . .						b) f 1 246 860 568,37	

a) Zie ommezijde.

b) Waaronder f 14 999 996,09⁵ wegens aflossing van schuld in verband met intrekking van muntbiljetten in 1904.

c) Voorloopige uitkomsten.

d) Waaronder f 83 705 073,68⁵ wegens „Crisisuitgaven”. (Zie bijlage C¹).e) Waaronder f 400 000,— wegens „Crisisuitgaven”. (Zie bijlage C¹).f) Waaronder f 84 105 073,68⁵ wegens „Crisisuitgaven”. (Zie bijlage C¹).g) Waaronder f 208 649 548,27⁵ wegens „Crisisuitgaven”. (Zie bijlage C²).h) Waaronder f 255 650 340,83⁵ wegens „Crisisuitgaven”. (Zie bijlage C³).j) Waaronder f 400 000,— wegens „Crisisuitgaven”. (Zie bijlage C³).k) Waaronder f 256 050 340,83⁵ wegens „Crisisuitgaven”. (Zie bijlage C³).l) Waaronder f 378 054 689,56 wegens „Crisisuitgaven”. (Zie bijlage C⁴).m) Waaronder f 2 000 000,— wegens „Crisisuitgaven”. (Zie bijlage C⁴).n) Waaronder f 380 054 689,56 wegens „Crisisuitgaven”. (Zie bijlage C⁴).o) Waaronder f 634 231 127,30⁵ wegens „Crisisuitgaven”. (Zie bijlage C⁵).p) Waaronder f 3 200 000,— wegens „Crisisuitgaven”. (Zie bijlage C⁵).q) Waaronder f 637 431 127,30⁵ wegens „Crisisuitgaven”. (Zie bijlage C⁵).r) Waaronder f 244 626 005,57 wegens „Crisisuitgaven”. (Zie bijlage C⁶).s) Waaronder f 6 000 000,— wegens „Crisisuitgaven”. (Zie bijlage C⁶).t) Waaronder f 250 626 005,57 wegens „Crisisuitgaven”. (Zie bijlage C⁶).u) Waaronder f 110 190 419,29 wegens „Crisisuitgaven”. (Zie bijlage C⁷).v) Waaronder f 79 307 284,21 wegens „Crisisuitgaven”. (Zie bijlage C⁸).w) Waaronder f 262 423 557,03 wegens „Crisisuitgaven”. (Zie bijlage C⁹).x) Waaronder f 39 182 514,23 wegens „Crisisuitgaven”. (Zie bijlage C¹⁰).

(a) Deze sommen splitsen zich als volgt:

	1904.	1905.	1906.	1907.	1908.	1909. ¹	1910.	1911.	1912.
Verlegging van den Maasmond	f 716 594,76 ⁵	f 618 921,69 ⁵	f 519 831,56 ⁵	—	—	—	—	—	—
Kanalise van de Maas in Limburg	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Aanleg van spoorwegen	1 072 169,82	2 201 387,90 ⁵	1 963 258,32	f 530 147,33	f 630 246,53	f 905 860,82 ⁵	f 726 497,15 ⁵	f 1 510 551,22	f 1 755 580,90
Aanleg en uitbreiding van internationale en inter- locale telefoonverbindingen en aanleg, overne- ming en uitbreiding van lokale telefoonnetten	—	—	—	1 225 884,39	1 657 145,69 ⁵	795 124,24	1 261 152,58 ⁵	1 087 923,70 ⁵	2 406 786,34
Aflossing van schuld in verband met intrekking van muntbiljetten	14 999 996,09 ⁵	—	—	—	—	—	—	—	—
(*) Uitgaven voor den Staatsmijndienst	380 654,13 ⁵	617 446,40 ⁵	833 021,32 ⁵	1 199 111,62	1 793 748,56 ⁵	2 376 478,40	1 715 026,76 ⁵	1 398 908,73 ⁵	4 279 620,77
Rijksopsporing van delfstoffen	—	—	—	—	216 618,19	257 426,96 ⁵	316 961,24 ⁵	247 669,27 ⁵	163 169,23
Terleeverstrekking aan de kolonie Suriname tot het aanleggen en exploiteeren van een spoorweg van Paramaribo naar de Suriname-rivier	2 100 000,—	1 100 000,—	1 420 000,—	807 405,81 ⁵	625 000,—	701 324,26 ⁵	96 269,92	—	—
Renteloos voorschot aan Nederlandsch-Indië	2 188 800,—	—	—	—	—	—	—	—	—
Voorschotten aan gemeenten ingevolge artikel 33, 1ste lid, der Woningwet	—	16 500,—	26 900,—	243 329,34	829 269,81	1 242 900,42 ⁵	2 017 683,75 ⁵	1 841 060,12	3 900 484,59 ⁵
Voorschotten aan gemeenten ingevolge artikel 7 eerste lid der Landarbeiderswet	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kosten van bedijking en landaanwinning, alsmede van effening en toegankelijkmaking van domeingronden	—	—	—	114 227,57	60 876,69 ⁵	35 193,10	262 029,71 ⁵	85 712,33	12 772,48 ⁵
Aankoop van onroerend goed voor Domeinen	—	—	—	—	—	—	65 743,—	79 968,12 ⁵	28 778,19 ⁵
Overneming door Domeinen van onroerende goederen van andere dienstakken	—	—	—	—	—	—	142 283,—	24 500,—	—
Bouw eener nieuwe Munt	—	—	—	2 817,97	63 231,30	296 261,58 ⁵	80 179,90	41 001,78	5 959,20
Kosten van het Muntwezen (Afdeling IV van hoofd- stuk VII B)	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Voorschot aan het Staatsmuntbedrijf tot uitbreiding van kapitaal	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Voorschot aan het Staatsbedrijf der Artillerie-Inrich- tingen tot uitbreiding van kapitaal	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Voorschot aan het Fonds voor de uitvoering van de Tiendwet 1907 (Staatsblad N°. 223)	—	—	—	—	1 385 674,29 ⁵	68 634,27	171 785,47 ⁵	1 061 954,94 ⁵	4 111 771,26 ⁵
(**) Voorschotten aan de Maatschappij tot Exploitatie van Staatsspoorwegen en aan de Hollandsch IJzeren Spoorweg Maatschappij	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Voorschot aan het Staatsbedrijf der Posterijen, Tele- grafie en Telefonie tot uitbreiding van kapitaal	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Voorschot aan het Staatsvischershavenbedrijf te IJmuiden tot uitbreiding van kapitaal	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Voorschot aan het Bouwfonds voor de Departementen van Binnenlandsche Zaken en Landbouw en van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Rentedragende voorschotten aan provinciën en ge- meenten in verband met de buitengewone omstan- digheden	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Voorschot aan het Staatsbedrijf der Algemeene Lands- drukkerij tot uitbreiding van kapitaal	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Uitkeering uit de reserve van het Staatsvischers- havenbedrijf te IJmuiden	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Voorschot aan de Kweekschool voor vroedvrouwen te Heerlen	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kosten van aankoop van het Hôtel des Indes	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Voorschot aan de Vereeniging tot het houden van Jaarbeurzen in Nederland	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Storting op aandelen in de N. V. „Centrale Bouw- materialenvoorziening C. B. V.” te 's Gravenhage	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Stortingen in 1918 en volgende jaren wegens deel- neming van den Staat in het maatschappelijk kapitaal van de N. V. tot oprichting en exploitatie van een Nederlandsch Hoogoven-staal-en-walswerk	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Voorschotten aan het Weduwenfonds voor de ge- emploieerden tot het Algemeen Bestuur behorende	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hypothecaire geldleening aan de N. V. tot exploitatie van vaste jaarbeursgebouwen te Utrecht	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Een deel der kosten van nieuwen vlootbouw	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Het verschil tusschen 0.83 pct. en 4.64 pct. van f 200 000 000 der Staatsleening 1919	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Voorschotten aan gemeenten ter voorziening in de huisvesting van Rijkspersoneel in verband met den woningnood en ter voorziening in kantoorlokaliteit	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Voorschotten aan provinciën en gemeenten voor den aanleg van drinkwaterleidingen	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Voorschot aan de vereeniging „Maatschappelijk werk bij zenuwlijden en krankzinnigheid”	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Deelneming in het aandelenkapitaal van de Stoom- vaartmaatschappij „Zeeland”	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kosten van voorziening in den woningnood	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Bevordering van den woningbouw	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Een deel der kosten van stichting van een gebouw voor het Bureau voor den Industrieel en eigendom, met inbegrip van den Octrooiraad	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Stortingen in 1921 en volgende jaren wegens deel- neming van den Staat in het kapitaal van de N.V. Bank voor Nederlandsche gemeenten	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Voorschot aan het Zuiderzeefonds	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Storting op door den Staat genomen aandelen in het maatschappelijk kapitaal van de Maatschappij tot exploitatie van Staatsspoorwegen en van de H.J.S.M.	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Voorschotten voor woningbouw met premie	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Voorschot aan het Staatsboschbedrijf tot uitbreiding van kapitaal	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Stortingen in 1922 en volgende jaren wegens deel- neming van den Staat in het kapitaal van de N.V. Nederlandsche springstoffenfabrieken	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	f 21 458 214,81 ⁵	f 45 49 256,00 ⁵	f 4 762 561,21	f 4 122 924,03 ⁵	f 7 261 811,08	f 6 679 204,07 ⁵	f 6 855 612,51 ⁵	f 7 329 250,23 ⁵	f 16 664 923,03

*) De cijfers voor „Uitgaven Staatsmijndienst” zijn gewijzigd door aftrek van de onverplichte vergoedingen voor boringen, welke niet ten laste van den Staatsmijndienst behooren te worden gebracht, en met bijvoeging van eenige posten, welke in de jaren 1902 t/m 1903 onder andere Hoofdstukken of andere afdelingen van het Xde Hoofdstuk in uitgaaf worden gebracht, maar tot den Staatsmijndienst behooren.

1913.	1914.	1915.	1916.	1917.	1918.	1919.	1920.	1921.	1922.	1923.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
f 2 886 965,35	f 28 873,85 ⁵ 1 061 401,32	f 63 413,93 ⁵ 389 986,62 ⁵	f 84 703,01 ⁵ 31 312,92 ⁵	f 237 268,90 5 706,46 ⁵	f 1 324 001,93	f 3 787 627,87 ⁵	f 5 989 890,47 ⁵ 131,37	f 6 635 044,56	f 4 572 410,95 ⁵ 2 347,70	f 5 162 963,43 230 617,73
1 549 080,59 ⁵	1 974 025,91	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4 306 585,15 253 294,09 ⁵	2 941 791,75 343 089,87	2 374 421,96 252 512,94 ⁵	5 606 417,73 34 478,18 ⁵	15 488 140,35 49 564,07 ⁵	21 276 524,32 ⁵ 70 178,72	16 736 411,74 ⁵	15 355 039,83 415 497,96 ⁵	12 392 961,04 103 184,14 ⁵	5 774 176,11 501 144,72	5 240 968,06 279 157,44 ⁵
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5 321 966,41	7 001 904,75	11 167 430,67	9 890 082,70	16 513 181,42 ⁵	37 023 801,83 ⁵	73 684 609,59	113 780 732,15	183 125 336,06 ⁵	92 472 649,45	42 848 023,03
—	—	—	—	—	—	30 022,91	281 329,18 ⁵	1 685 558,17	1 486 802,34	1 376 222,14
47 904,04 18 352,92 ⁵	7 960,38 ⁵ 33 587,67	2 760,28 29 120,—	9 979,88 ⁵ 154 013,91 ⁵	35 273 59 ⁵ 253 259,14 ⁵	1 445 019,21 546 415,48	66 152,89 ⁵ 426 705,31	426 616,08 27 372,11	268 133,64 ⁵ 34 974,87	143 297,56 —	110 556,17 —
—	36 248,91 ⁵	22 900,—	—	—	55 000,—	23 290,—	5 150,—	136 675,—	1 485,—	313 354,93
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1 239 060,00 ⁵	9 171 152,36 ⁵	17 133 465,83	11 803 309,42 ⁵	3 373 450,93 ⁵	6 021 630,68 ⁵	1 549 449,09 ⁵	2 415 773,17 ⁵	1 061 732,45	4 685 511,86	5 748 024,84
47 237,45	13 189,22	—	—	—	—	—	73 774,45	—	11 368,34 ⁵	17 300,51 ⁵
—	469 628,60 ⁵	3 947 611,56 ⁵	—	—	—	1 714 950,38 ⁵	1 533 619,58 ⁵	—	—	—
3 711 226,74	2 500 000,—	—	3 645 050,—	—	—	—	—	—	—	—
—	7 000 000,—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	1 157 751,62	2 046 406,42 ⁵	6 922 815,—	10 758 995,89	16 606 825,99 ⁵	24 656 289,63	14 517 060,56 ⁵	4 000 000,—
—	—	151 926,36	239 683,31 ⁵	177 653,61 ⁵	168 539,16 ⁵	564 014,89 ⁵	558 701,65	206 551,42	—	5 607,99
—	—	1 044 407,97	1 164 691,93 ⁵	2 497 485,16	3 440 477,33 ⁵	4 195 974,45 ⁵	6 658 580,43 ⁵	4 860 048,70	1 487 248,21 ⁵	2 933 135,—
—	—	17 823 425,—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	25 597,71 ⁵	—	121 535,55 ⁵	—	56 335,48 ⁵	—	—	5 216,57
—	—	—	—	—	—	—	—	250 000,—	—	—
—	—	—	120 000,—	—	45 000,—	—	400 000,—	900 000,—	—	—
—	—	—	—	—	1 335 071,19 ⁵	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	300 000,—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	35 000,—	—	175 000,—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	1 875 000,—	—	4 875 000,—	—	750 000,—
—	—	—	—	—	—	60 000,—	291 000,—	320 000,—	325 000,—	364 000,—
—	—	—	—	—	—	1 000 000,—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	27 087,70 ⁵	3 037 811,86 ⁵	4 526 110,24	652 193,71
—	—	—	—	—	—	—	7 620 000,—	7 620 000,—	7 620 000,—	7 620 000,—
—	—	—	—	—	—	—	55 802,—	289 570,77	44 508,17	40 679,13
—	—	—	—	—	—	—	1 303 275,—	1 851 522,60	624 884,65	1 629 918,94
—	—	—	—	—	—	—	150 000,—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	3 400 000,—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	1 731 387,46 ⁵	4 687 374,04 ⁵	1 878 396,13	410 757,61
—	—	—	—	—	—	—	8 250 278,76 ⁵	22 052 267,21 ⁵	35 227 862,77	14 541 118,63
—	—	—	—	—	—	—	406 990,03 ⁵	1 086 036,59 ⁵	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	720 000,—	—	1 224 000,—
—	—	—	—	—	—	—	—	2 120 000,—	685 000,—	1 500 000,—
—	—	—	—	—	—	—	—	4 950 000,—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	11 419 859,15	25 077 149,82 ⁵
—	—	—	—	—	—	—	—	—	382 069,39	148 795,21
—	—	—	—	—	—	—	—	—	1 000 000,—	—
f 19 381 672,76	f 32 582 854,61 ⁵	f 54 403 383,14	f 33 967 077,36 ⁵	f 40 681 390,09	f 80 136 010,43 ⁵	f 116 473 205,04 ⁵	f 185 006 190,91	f 289 676 072,78 ⁵	f 189 639 193,32	f 122 229 760,90 ⁵

(**) Deze voorschotten, welke aanvankelijk onder de crisisuitgaven werden gerangschikt, zijn nader onder de buitengewone uitgaven opgenomen aangezien de terugontvangst dier voorschotten, ingevolge het bepaalde in artikel 36, 1ste lid, der Leeningwet 1916, onder de buitengewone ontvangsten is geboekt.

Wordt op de cijfers van de jaren 1904—1906 toegepast het systeem van splitsing der uitgaven en ontvangsten in gewone en buitengewone, sinds 1907 aanvaard, dan moeten tot de *gewone uitgaven* gerekend worden van de uitgaven, voorkomende in bijlage B:

die voor de verlegging van den Maasmond ad	f 1 849 898,02 ⁵
die voor de spoorwegen gedeeltelijk, t. w. ten bedrage van	2 206 509,54 ⁵
te zamen	f 4 056 407,57

doch zouden daarentegen als <i>buitengewoon</i> zijn te rekenen die voor den aanleg van telefonen (tot en met 1906) ad	1 783 635,24 ⁵
blijft minder uitgaven <i>buitengewoon</i>	f 2 272 772,32 ⁵

Van de *ontvangsten* zouden daarentegen méér *buitengewoon* te noemen zijn:

de koopprijzen van domeinen van 1904—1906 ad	f 900 000,—
een deel van de telefoonontvangsten, zijnde in elk jaar $\frac{1}{10}$ van het in de vorige tien jaren aan buitengewone telefoonuitgaven besteed; dit zoude voor de jaren 1904—1914 hebben gegeven eene som van	f 7 571 971,19 ⁵
in 1908—1914 is ter zake buitengewoon gebracht	3 702 066,89 ⁵
dus te weinig <i>buitengewoon</i> gebracht.	3 869 904,30
samen	f 4 769 904,30

Wanneer echter de buitengewone uitgaven over de jaren 1904—1906 worden beperkt, moeten ook de daarmee verband houdende ontvangsten niet meer als buitengewoon gebracht worden.

Dientengevolge kunnen de buitengewone ontvangsten 1904—1923 worden verminderd met	671 001,58
---	------------

blijft mitsdien totaal meer aan <i>buitengewone ontvangsten</i>	4 098 902,72
---	--------------

zoodat door aanpassing van het sinds 1907 gevolgde systeem op de jaren 1904—1906 de cijfers van den <i>gewonen</i> dienst over de jaren 1904—1923 ongunstiger worden.	f 6 371 675,04 ⁵
--	-----------------------------

Bijlage C¹.

Overzicht van de uitgaven, in 1914 gedaan in verband met de oorlogscrisis.

Kosten van terugzending en uitkeeringen aan achtergebleven gezinnen van onder de wapenen geroepen militairen (Hoofdstuk III der Staatsbegrooting)	f 80 000,—
Uitgaven, voortvloeiende uit de buitengewone internationale toestanden (Hoofdstuk III der Staatsbegrooting)	59 279,12 ⁵
Kosten van onderhoud en verdere uitgaven van tengevolge van den oorlogstoestand uit het buitenland naar Nederland uitgewekenen en van tengevolge van den oorlogstoestand behoeftig geworden, in Nederland verblijvende, buitenlanders (Hoofdstuk V der Staatsbegrooting)	3 362 067,46 ⁵
Crisisuitgaven voor de zeemacht (Hoofdstuk VI der Staatsbegrooting) (1) . . .	3 320 000,—
Rente van in verband met den oorlogstoestand uitgegeven schatkistbiljetten en schatkistpromessen (Hoofdstuk VII A der Staatsbegrooting)	400 000,—
Kosten van den aanmaak en de uitgifte van zilverbons in verband met den oorlogstoestand (Hoofdstuk VII B der Staatsbegrooting)	61 228,09 ⁵
Bijdragen aan gemeenten en aan de werklozenkassen ter zake van uitkeeringen aan tegen werkloosheid verzekerde personen (Hoofdstuk VII B der Staatsbegrooting)	1 000 000,—
Crisisuitgaven voor de landmacht (Hoofdstuk VIII der Staatsbegrooting) (1) . .	74 772 499,—
Bijdragen aan het Koninklijk Nationaal Steuncomité (Hoofdstuk X der Staatsbegrooting)	800 000,—
Een zoodanig deel van de bijdrage aan de geldmiddelen van de kolonie Suriname als gevolg is van den invloed van de crisis op de koloniale geldmiddelen. (Hoofdstuk XI der Staatsbegrooting)	250 000,—
	f 84 105 073,68 ⁵

(1) Deze cijfers stemmen niet overeen met die der feitelijke uitgaven voor het verzekeren der neutraliteit. Als bedrag der crisisuitgaven is hier vermeld, wat meer is uitgegeven dan vermoedelijk onder normale omstandigheden zou zijn uitgegeven. Onder dat bedrag zijn mitsdien mede begrepen de kosten van interneering, welke bij den vrede door de betrokken mogendheden moeten worden vergoed.

Bijlage C².

Overzicht van de uitgaven, in 1915 gedaan in verband met de oorlogscrisis.

Uitgaven, voortvloeiende uit de buitengewone, internationale toestanden, (Hoofdstuk III der Staatsbegrooting)	f 222 351,29 ⁵
Kosten van onderhoud en verdere uitgaven van tengevolge van den oorlogstoestand uit het buitenland naar Nederland uitgewekenen en van tengevolge van den oorlogstoestand behoeftig geworden, in Nederland verblijvende, buitenlanders (Hoofdstuk V der Staatsbegrooting)	9 248 236,08
Kosten van vervoer van goederen, verzonden door of aan steuncomités (Hoofdstuk V der Staatsbegrooting).	132 075,65
Crisisuitgaven voor de zeemacht (Hoofdstuk VI der Staatsbegrooting) (1) . . .	4 144 201,09 ⁵
Kosten van aanmaak en uitgifte van zilverbons in verband met den oorlogstoestand (Hoofdstuk VII B der Staatsbegrooting).	41 921,02
Uitgaven, voortvloeiende uit garanties voor kredieten aan kleine ondernemers en uit het verleen van steun aan die ondernemers (Hoofdstuk VII B der Staatsbegrooting)	8 535,13
Crisisuitgaven voor de landmacht (Hoofdstuk VIII der Staatsbegrooting) (1) . .	183 788 111,80 ⁵
Bijdragen aan gemeenten en aan de werklozenkassen ter zake van uitkeeringen aan tegen werkloosheid verzekerde personen (Hoofdstuk IX der Staatsbegrooting)	1 357 210,53
Subsidiën, in verband met de buitengewone omstandigheden te verleen aan de Nationale Vereeniging tegen de werkloosheid ten behoeve van ontwikkeling van werklozen (Hoofdstuk IX der Staatsbegrooting)	22 588,41
Kosten van het tijdelijk Bureau voor de distributie van graan en meel (Hoofdstuk X der Staatsbegrooting).	21 970,13
Kosten van de kunstmestcommissie (Hoofdstuk X der Staatsbegrooting)	2 051,50
Kosten van de Oorlogszeeongevallenwet 1915 (Hoofdstuk X der Staatsbegrooting)	2 409,53
Kosten, voortvloeiende uit de verkrijgbaarstelling van Regeeringswege van ongebuild tarwebrood, ongebuild tarwemeel en roggebrood tegen verminderde prijzen (Hoofdstuk X der Staatsbegrooting)	9 187 978,89 ⁵
Kosten van tijdelijke Rijksbureaux voor de regeling van den uitvoer (Hoofdstuk X der Staatsbegrooting).	37 147,28 ⁵
Kosten van de Rijkscommissie van toezicht op het centraal-administratiekantoor voor de distributie van levensmiddelen en van de Rijkscommissiën van toezicht op de beschikbaarstelling en den uitvoer van levensmiddelen (Hoofdstuk X der Staatsbegrooting)	4 759,92
Een zoodanig deel van de bijdrage aan de geldmiddelen van de kolonie Suriname als gevolg is van den invloed van de crisis op de koloniale geldmiddelen (Hoofdstuk XI der Staatsbegrooting)	528 000,—
	f 208 749 548,27 ⁵
In mindering hiervan is te brengen . . .	100 000,—
wegens hetgeen minder ten laste van hoofdstuk VII A is gekomen voor rente van vlottende schuld als gevolg van de tijdelijke beschikking ten behoeve van de <i>normale</i> begrooting van een deel der opbrengst van de crisisleening 1914.	
Blijft . . .	f 208 649 548,27 ⁵

(1) Deze cijfers stemmen niet overeen met die der feitelijke uitgaven voor het verzekeren der neutraliteit. Als bedrag der crisisuitgaven is hier vermeld, wat meer is uitgegeven dan vermoedelijk onder normale omstandigheden zou zijn uitgegeven. Onder dat bedrag zijn mitsdien mede begrepen de kosten van interneering, welke bij den vrede door de betrokken mogendheden moeten worden vergoed.

Bijlage C³.

Overzicht van de uitgaven, in 1916 gedaan in verband met de oorlogscrisis.

Uitgaven, voortvloeiende uit de buitengewone internationale toestanden (Hoofdstuk III der Staatsbegrooting)	f 130 910,13 ⁵
Kosten van onderhoud en verdere uitgaven van tengevolge van den oorlogstoestand uit het buitenland naar Nederland uitgewekenen en van tengevolge van den oorlogstoestand behoeftig geworden, in Nederland verblijvende, buitenlanders (Hoofdstuk V der Staatsbegrooting)	5 853 143,14 ⁵
Kosten van vervoer van goederen, verzonden door of aan steuncomité's (Hoofdstuk V der Staatsbegrooting)	142 379,40
Crisisuitgaven voor de zeemacht (Hoofdstuk VI der Staatsbegrooting) (1)	5 183 711,99 ⁵
Rente van in verband met den oorlogstoestand uitgegeven schatkistbiljetten en schatkistpromessen (Hoofdstuk VII A der Staatsbegrooting)	400 000,—
Kosten van aanmaak en uitgifte van zilverbons in verband met den oorlogstoestand (Hoofdstuk VII B der Staatsbegrooting)	48 708,85
Uitgaven voor militaire kommiezen (Hoofdstuk VII B der Staatsbegrooting) . . .	366 076,80
Premiën in zake het toezicht op den uitvoer (Hoofdstuk VII B der Staatsbegrooting)	30 659,95
Uitgaven, voortvloeiende uit garanties voor kredieten aan kleine ondernemers en uit het verleen van steun aan die ondernemers (Hoofdstuk VII B der Staatsbegrooting)	17 883,01 ⁵
Kosten der Staatscommissie, van advertentiën, enz. voor de heffing der Oorlogswinstbelasting (Hoofdstuk VII B der Staatsbegrooting)	18 049,59
Crisisuitgaven voor de landmacht (Hoofdstuk VIII der Staatsbegrooting) (1) . .	220 761 020,12 ⁵
Bijdragen aan gemeenten en aan de werklozenkassen ter zake van uitkeeringen aan tegen werkloosheid verzekerde personen (Hoofdstuk IX der Staatsbegrooting)	351 365,47 ⁵
Subsidiën, in verband met de buitengewone omstandigheden te verleen aan de Nationale Vereeniging tegen de werkloosheid ten behoeve van ontwikkeling van werklozen (Hoofdstuk IX der Staatsbegrooting)	6 956,24 ⁵
Subsidie aan de Geldersch-Westfaalsche Stoomtramwegmaatschappij tot dekking van ten hoogste de helft van het tekort op de exploitatie gedurende de buitengewone tijdsomstandigheden (Hoofdstuk IX der Staatsbegrooting)	9 600,—
Kosten van het tijdelijk Bureau voor de distributie van graan en meel (Hoofdstuk X der Staatsbegrooting)	83 843,52 ⁵
Kosten van melkvoorziening (Hoofdstuk X der Staatsbegrooting)	92 354,00 ⁵
Kosten van de Oorlogszeeongevallenwet 1915 (Hoofdstuk X der Staatsbegrooting)	26 453,23
Bijdrage aan het Koninklijk Nationaal Steuncomité (Hoofdstuk X der Staatsbegrooting)	1 450 000,—
Kosten van beschikbaarstelling van levensmiddelen, met uitzondering van goedkoop brood (Hoofdstuk X der Staatsbegrooting)	10 562 474,71
Kosten, voortvloeiende uit de verkrijgbaarstelling van Regeeringswege van ongebuild tarwebrood, ongebuild tarwemeel en roggebrood tegen verminderde prijzen (Hoofdstuk X der Staatsbegrooting)	9 040 626,81 ⁵
Kosten van tijdelijke Rijksbureaux en Rijkscommissiën in verband met den uitvoer, invoer en distributie (Hoofdstuk X der Staatsbegrooting)	353 101,52
Een zoodanig deel van de bijdrage aan de geldmiddelen van de kolonie Suriname als gevolg is van den invloed van de crisis op de koloniale geldmiddelen (Hoofdstuk XI der Staatsbegrooting)	300 000,—
Kosten van den duurtbijslag, voor zoover deze niet zijn gebracht ten laste van de afzonderlijke begrootingen der Staatsbedrijven, en niet reeds zijn begrepen onder de crisisuitgaven op de Hoofdstukken VI en VIII	821 022,30 ⁵
	f 256 050 340,83 ⁵

(1) Deze cijfers stemmen niet overeen met die der feitelijke uitgaven voor het verzekeren der neutraliteit. Als bedrag der crisisuitgaven is hier vermeld, wat meer is uitgegeven dan vermoedelijk onder normale omstandigheden zou zijn uitgegeven. Onder dat bedrag zijn mitsdien mede begrepen de kosten van interneering, welke bij den vrede door de betrokken mogendheden moeten worden vergoed.

Bijlage C⁴.

Overzicht van de uitgaven, in 1917 gedaan in verband met de oorlogscrisis.

Uitgaven, voortvloeiende uit de buitengewone internationale toestanden (Hoofdstuk III der Staatsbegrooting)	f 240 056,65
Kosten van interneering van krijgsgevangenen (Hoofdstuk III der Staatsbegrooting)	24 284,77 ⁵
Kosten ter tegemoetkoming aan verenigingen enz. voor verpleging van kinderen in de buitengewone omstandigheden (Hoofdstuk IV der Staatsbegrooting)	100 050,—
Kosten van onderhoud en verdere uitgaven van tengevolge van den oorlogstoestand uit het buitenland naar Nederland uitgewekenen en van tengevolge van den oorlogstoestand behoeftig geworden, in Nederland verblijvende buitenlanders (Hoofdstuk V der Staatsbegrooting)	7 179 055,90
Kosten van vervoer van goederen, verzonden door of aan steuncomité's (Hoofdstuk V der Staatsbegrooting)	1 033 442,27 ⁵
Crisisuitgaven voor de zeemacht (Hoofdstuk VI der Staatsbegrooting) (1)	8 967 517,87 ⁵
Rente van in verband met den oorlogstoestand uitgegeven schatkistbiljetten en schatkistpromessen (Hoofdstuk VII A der Staatsbegrooting)	2 000 000,—
Kosten van aanmaak en uitgifte van zilverbons in verband met den oorlogstoestand (Hoofdstuk VII B der Staatsbegrooting)	79 940,43 ⁵
Kosten van personeel voor de administratie der directe belastingen enz., aange- steld als gevolg van de buitengewone omstandigheden (Hoofdstuk VII B der Staatsbegrooting)	2 515 489,05 ⁵
Kosten van de benoeming van accountants voor de uitvoering van de oorlogs- winstbelasting (Hoofdstuk VII B der Staatsbegrooting)	27 754,63
Toelagen aan belastingkcommiezen in verband met de buitengewone omstandig- heden (Hoofdstuk VII B der Staatsbegrooting)	218 962,98
Belooning van den secretaris der commissie van advies in zake de uitvoering der wet op de oorlogswinstbelasting 1916 (Hoofdstuk VII B der Staatsbegrooting)	2 400,—
Premiën in zake het toezicht op den uitvoer (Hoofdstuk VII B der Staatsbegrooting)	94 283,31 ⁵
Huur en onderhoud van in verband met de buitengewone omstandigheden tijdelijk in dienst gestelde vaartuigen (Hoofdstuk VII B der Staatsbegrooting)	84 338,45 ⁵
Traktement enz. van den Regeeringscommissaris bij de Nederlandsche Uitvoer- maatschappij (Hoofdstuk VII B der Staatsbegrooting)	1 000,—
Uitgaven, voortvloeiende uit garanties voor kredieten, aan kleine ondernemers en uit het verleen van steun aan die ondernemers (Hoofdstuk VII B der Staatsbegrooting)	21 502,34
Crisisuitgaven voor de landmacht (Hoofdstuk VIII der Staatsbegrooting) (1)	242 870 916,46
Subsidie aan de Geldersch-Westfaalsche Stoomtramwegmaatschappij (Hoofdstuk IX der Staatsbegrooting)	9 600,—
Kosten van het tijdelijk Bureau voor de distributie van graan en meel en van het uitvoercertificatenbureau (Hoofdstuk X der Staatsbegrooting)	526 103,05
Kosten der verwerking van afvalproducten tot veevoeder (Hoofdstuk X der Staats- begrooting)	59 775,09
Kosten van de Oorlogszeeongevallenwet 1915 (Hoofdstuk X der Staatsbegrooting)	74 370,20
Kosten van de uitvoering van de Distributiewet (Hoofdstuk X der Staatsbegrooting)	103 979 380,18
Kosten van tijdelijke Rijksbureaux en Rijkscommissiën in verband met den uit- voer, invoer en distributie (Hoofdstuk X der Staatsbegrooting)	1 071 369,39 ⁵
Bijdrage aan het Koninklijk Nationaal Steuncomité (Hoofdstuk X der Staatsbe- grooting)	5 500 000,—
Subsidiën, in verband met de buitengewone omstandigheden te verleen aan de Nationale Vereniging tegen de werkloosheid ten behoeve van ontwikkeling van werkeloozen (afzonderlijk Hoofdstuk X ^A der Staatsbegrooting)	4 335,42 ⁵
Kosten van de Huurcommissiewet (afzonderlijk Hoofdstuk X ^A der Staatsbegrooting)	89 878,03
Kosten van den duurtebijslag, voor zoover deze niet zijn gebracht ten laste van de afzonderlijke begrotingen der Staatsbedrijven, en niet reeds zijn begrepen onder de crisisuitgaven op de hoofdstukken VI en VIII.	3 278 883,04 ⁵
	f 380 054 689,56

(1) Deze cijfers stemmen niet overeen met die der feitelijke uitgaven voor het verzekeren der neutraliteit. Als bedrag der crisisuitgaven is hier vermeld, wat meer is uitgegeven dan vermoedelijk onder normale omstandigheden zou zijn uitgegeven. Onder dat bedrag zijn mitsdien mede begrepen de kosten van interneering, welke bij den vrede door de betrokken mogendheden moeten worden vergoed.

Bijlage C⁵.

Overzicht van de uitgaven, in 1918 gedaan in verband met de oorlogscrisis.

Uitgaven, voortvloeiende uit de buitengewone internationale toestanden (Hoofdstuk III der Staatsbegrooting)	f 425 750,57 ⁵
Kosten van interneering van krijgsgevangenen (Hoofdstuk III der Staatsbegrooting)	5 183 731,66
Kosten, verband houdende met de oprichting van distributiegerechten en met de uitoefening van den dienst dezer gerechten (Hoofdstuk IV der Staatsbegrooting)	715,66 ⁵
Kosten van onderhoud en verdere uitgaven van tengevolge van den oorlogstoestand uit het buitenland naar Nederland uitgewekenen en van tengevolge van den oorlogstoestand behoeftig geworden, in Nederland verblijvende buitenlanders (Hoofdstuk V der Staatsbegrooting)	15 203 211,16 ⁵
Kosten van vervoer van goederen verzonden door of aan steuncomité's (Hoofdstuk V der Staatsbegrooting).	736 387,41 ⁵
Crisisuitgaven voor de zeemacht (Hoofdstuk VI der Staatsbegrooting) (1) . . .	18 780 715,91
Rente van in verband met den oorlogstoestand uitgegeven schatkistbiljetten en schatkistpromessen (Hoofdstuk VII A der Staatsbegrooting)	3 200 000,—
Kosten van aanmaak en uitgifte van zilverbons in verband met den oorlogstoestand (Hoofdstuk VII B der Staatsbegrooting)	343 767,77
Kosten van personeel voor de administratie der directe belastingen, enz., aangesteld als gevolg van de buitengewone omstandigheden (Hoofdstuk VII B der Staatsbegrooting)	5 552 063,71 ⁵
Kosten van de benoeming van accountants voor de uitvoering van de oorlogswinstbelasting (Hoofdstuk VII B der Staatsbegrooting)	18 000,04
Belooning van den secretaris der commissie van advies in zake de uitvoering der wet op de oorlogswinstbelasting 1916 (Hoofdstuk VII B der Staatsbegrooting)	2 400,—
Premiën in zake het toezicht op den uitvoer (Hoofdstuk VII B der Staatsbegrooting)	120 880,19
Huur en onderhoud van in verband met de buitengewone omstandigheden tijdelijk in dienst gestelde vaartuigen (Hoofdstuk VII B der Staatsbegrooting).	157 288,30
Huur, enz. van lokalen, tijdelijk benoodigd voor het afteekenen van paspoorten (Hoofdstuk VII B der Staatsbegrooting)	32 222,47
Uitgaven, voortvloeiende uit garanties voor kredieten aan kleine ondernemers en uit het verlenen van steun aan die ondernemers (Hoofdstuk VII B der Staatsbegrooting)	27 047,76
Uitkeering aan gemeenten uit de opbrengst der oorlogswinstbelasting (Hoofdstuk VII B der Staatsbegrooting)	9 995 500,—
Traktement enz. van den Regeeringscommissaris bij de Nederlandsche Uitvoermaatschappij (Hoofdstuk VII B der Staatsbegrooting)	7 500,—
Duurtebijslag op pensioenen en wachtgelden (Hoofdstuk VII B der Staatsbegrooting)	1 194 976,27
Kosten van advertentiën voor de heffing der oorlogswinstbelasting (Hoofdstuk VII B der Staatsbegrooting)	9 146,79
Crisisuitgaven voor de landmacht (Hoofdstuk VIII der Staatsbegrooting) (1) . .	326 938 169,80 ⁵
Subsidie aan de Geldersch-Westfaalsche stoomtramwegmaatschappij (Hoofdstuk IX der Staatsbegrooting)	9 600,—
Rentelooze voorschotten aan tramwegen in verband met crisisuitgaven (Hoofdstuk IX der Staatsbegrooting)	1 961 859,00 ⁵
Kosten van crisisafdeelingen (Hoofdstuk X der Staatsbegrooting)	1 150 901,15 ⁵
Kosten van de Oorlogszeeongevallenwet 1915 (Hoofdstuk X der Staatsbegrooting)	110 170,69 ⁵
Kosten van de beschikbaarstelling van levensmiddelen (Hoofdstuk X der Staatsbegrooting)	175 474 094,89

(1) Deze cijfers stemmen niet overeen met die der feitelijke uitgaven voor het verzekeren der neutraliteit. Als bedrag der crisisuitgaven is hier vermeld, wat meer is uitgegeven dan vermoedelijk onder normale omstandigheden zou zijn uitgegeven. Onder dat bedrag zijn mitsdien mede begrepen de kosten van interneering, welke bij den vrede door de betrokken Mogendheden moeten worden vergoed.

Kosten van de beschikbaarstelling van brandstoffen (Hoofdstuk X der Staatsbegrooting)	f 22 530 577,49 ⁵
Kosten van de beschikbaarstelling van andere artikelen (Hoofdstuk X der Staatsbegrooting)	2 108 466,54 ⁵
Algemeene kosten in verband met de levensmiddelenvoorziening (Hoofdstuk X der Staatsbegrooting)	539 409,50 ⁵
Kosten van crisisbureaux en Rijkscmissiën in verband met den uitvoer, invoer en distributie (Hoofdstuk X der Staatsbegrooting)	3 254 686,65
Bijdrage aan het Koninklijk Nationaal Steuncomité (Hoofdstuk X der Staatsbegrooting)	32 000 000,—
Kosten van de Regeeringscommissarissen bij de Nederlandsche Uitvoermaatschappij (Hoofdstuk X der Staatsbegrooting)	8 731,86
Kosten van de commissie van advies in zake de geneesmiddelenvoorziening (afzonderlijk Hoofdstuk der Staatsbegrooting X ^A)	2 552,85 ⁵
Kosten in verband met de voorziening in den woningnood (afzonderlijk Hoofdstuk der Staatsbegrooting X ^A)	6 026,66
Kosten van de Huurcommissiewet (afzonderlijk Hoofdstuk der Staatsbegrooting X ^A)	294 499,11
Een zoodanig deel van de bijdrage aan de geldmiddelen van de kolonie Suriname als gevolg is van den invloed van de crisis op de koloniale geldmiddelen (Hoofdstuk XI der Staatsbegrooting)	155 870,—
Kosten van den duurtelbijslag, voor zoover deze niet zijn gebracht ten laste van de afzonderlijke begrootingen der Staatsbedrijven, en niet reeds zijn begrepen onder de crisisuitgaven op de hoofdstukken VI en VIII	9 894 205,38
	f 637 431 127,30 ⁵

Bijlage C⁶.

Overzicht van de uitgaven, in 1919 gedaan in verband met de oorlogscrisis.

Kosten voortvloeiende uit de aanwijzing van boekhoudkundigen ingevolge artikel 1 der wet van 23 Mei 1917 (<i>Staatsblad</i> n ^o . 442) (Hoofdstuk II der Staatsbegrooting).	f 23 572,99 ⁵
Uitgaven, voortvloeiende uit de buitengewone internationale toestanden (Hoofdstuk III der Staatsbegrooting)	868 597,89
Kosten, verband houdende met de oprichting van distributiegerechten en met de uitoefening van den dienst dezer gerechten (Hoofdstuk IV der Staatsbegrooting)	5 283,97 ⁵
Kosten van de crisis-enquêtecommissie (Hoofdstuk V der Staatsbegrooting) . .	34 603,83 ⁵
Kosten van onderhoud en verdere uitgaven van ten gevolge van den oorlogstoestand uit het buitenland naar Nederland uitgeweken en van ten gevolge van den oorlogstoestand behoeftig geworden, in Nederland verblijvende buitenlanders (Hoofdstuk V der Staatsbegrooting)	8 552 773,72 ⁵
Kosten van vervoer van goederen, verzonden door of aan steuncomité's (Hoofdstuk V der Staatsbegrooting).	64 030,98
Subsidiën aan de gemeentebesturen in de kosten der armenzorg in verband met de opheffing van het Koninklijk Nationaal Steuncomité 1914 (Hoofdstuk V der Staatsbegrooting)	8 143,60
Crisisuitgaven voor de zeemacht (Hoofdstuk VI der Staatsbegrooting) (1) . . .	5 904 544,84 ⁵
Rente van in verband met den oorlogstoestand uitgegeven schatkistbiljetten en schatkistpromessen (Hoofdstuk VIIA der Staatsbegrooting).	6 000 000,—
Kosten van aanmaak en uitgifte van zilverbons in verband met den oorlogstoestand (Hoofdstuk VIIB der Staatsbegrooting).	40 151,88
Kosten van personeel voor de administratie der directe belastingen, enz. aangesteld als gevolg van de buitengewone omstandigheden (Hoofdstuk VIIB der Staatsbegrooting)	7 919 986,86
Kosten van de benoeming van accountants voor de uitvoering van de oorlogswinstbelasting (Hoofdstuk VIIB der Staatsbegrooting).	12 204,90
Belooning van den secretaris der commissie van advies in zake de uitvoering der wet op de oorlogswinstbelasting 1916 (Hoofdstuk VIIB der Staatsbegrooting)	2 400,—
Premiën in zake het toezicht op den uitvoer (Hoofdstuk VIIB der Staatsbegrooting)	80 133,01
Huur en onderhoud van in verband met de buitengewone omstandigheden tijdelijk in dienst gestelde vaartuigen (Hoofdstuk VIIB der Staatsbegrooting)	139 552,90
Huur enz. van lokalen, tijdelijk benodigd voor het afteekenen van paspoorten (Hoofdstuk VIIB der Staatsbegrooting)	34 661,55 ⁵
Uitgaven, voortvloeiende uit garanties voor kredieten aan kleine ondernemers en uit het verlenen van steun aan die ondernemers (Hoofdstuk VIIB der Staatsbegrooting)	49 083,31 ⁵
Traktement, enz. van den Regeeringscommissaris bij de Nederlandsche uitvoermaatschappij (Hoofdstuk VIIB der Staatsbegrooting).	2 038,88
Duurtebijslag op pensioenen en wachtgeld (Hoofdstuk VII B der Staatsbegrooting)	2 548 435,77 ⁵
Bijslag voor het jaar 1919 op traktementen van predikanten, Roomsche-Katholieke geestelijken en opperrabijnen (Hoofdstuk VII B der Staatsbegrooting)	323 208,79
Crisisuitgaven voor de landmacht (Hoofdstuk VIII der Staatsbegrooting) (1) . .	120 212 451,10 ⁵
Renteloze voorschotten en subsidiën aan tramwegen in verband met de buitengewone omstandigheden (Hoofdstuk IX der Staatsbegrooting)	2 557 022,76 ⁵
Subsidie aan de Geldersch-Westfaalsche stoomtramwegmaatschappij (Hoofdstuk IX der Staatsbegrooting)	8 057,16
Kosten van crisisafdeelingen (Hoofdstuk X der Staatsbegrooting)	1 075 630,26 ⁵
Uitvoering van de Nood-Boschwet (Hoofdstuk X der Staatsbegrooting)	13 019,43

(1) Deze cijfers stemmen niet overeen met die der feitelijke uitgaven voor het verzekeren der neutraliteit. Als bedrag der crisisuitgaven is hier vermeld, wat meer is uitgegeven dan vermoedelijk onder normale omstandigheden zou zijn uitgegeven. Onder dat bedrag zijn mitsdien mede begrepen de kosten van interneering, welke bij den vrede door de betrokken Mogendheden moeten worden vergoed.

Kosten van de beschikbaarstelling van levensmiddelen (Hoofdstuk X der Staatsbegrooting)	f 10 899 187,86
Kosten en subsidiën in verband met de distributiewet en levensmiddelenvoorziening (Hoofdstuk X der Staatsbegrooting)	721 564,93
Kosten van de beschikbaarstelling van schoenen (Hoofdstuk X der Staatsbegrooting)	2 145 475,68
Kosten van crisisbureaux (Hoofdstuk X der Staatsbegrooting)	2 085 541,56
Bijdrage aan het Koninklijk Nationaal Steuncomité (Hoofdstuk X der Staatsbegrooting)	37 400 000,—
Traktementen enz. van de Regeeringscommissarissen bij de Nederlandsche uitvoermaatschappij (Hoofdstuk X der Staatsbegrooting)	4 485,34
Vergoeding aan scheepvaartmaatschappijen wegens gevorderde schepen (Hoofdstuk X der Staatsbegrooting)	369 261,43 ⁵
Nadeelig saldo, voortvloeiende uit de bereiding en den verkoop van Regeeringswege van veevoeder uit afvalstoffen (Hoofdstuk X der Staatsbegrooting)	6 284 590,95
Kosten in 1917, 1918 en 1919 gemaakt ten behoeve van een proefinstallatie tot verwerking van afvalproducten tot veevoeder (Hoofdstuk X der Staatsbegrooting)	821 776,00 ⁵
Kosten in verband met de vervaardiging van soeptabletten, bouillon- en jusblokjes (Hoofdstuk X der Staatsbegrooting)	2 274 460,—
Kosten van de commissie van advies over de geneesmiddelenvoorziening (Hoofdstuk X ^A der Staatsbegrooting)	520,64
Kosten in verband met de voorziening in den woningnood (Hoofdstuk X ^A der Staatsbegrooting)	3 136 392,46
Steun aan gemeenten ter bevordering van de particuliere bouwnijverheid (Hoofdstuk X ^A der Staatsbegrooting)	1 498 749,35
Personeel voor het toezicht op de voorziening in den woningnood (Hoofdstuk X ^A der Staatsbegrooting)	1 750,—
Reis-, verblijf- en bureelkosten van voornoemd personeel (Hoofdstuk X ^A der Staatsbegrooting)	5 754,35
Kosten van de Huurcommissiewet (Hoofdstuk X ^A der Staatsbegrooting)	320 251,17
Subsidiën en rentelooze voorschotten ten behoeve van werklozenkassen uit anderen hoofde dan volgens het „Werkloosheidsbesluit 1917” (Hoofdstuk X ^A der Staatsbegrooting)	494 115,—
Uitgaven krachtens de Werkloosheidsverzekeringsnoodwet 1919 (Hoofdstuk X ^A der Staatsbegrooting)	473 593,76
Uitgaven wegens wachtgeldregelingen (Hoofdstuk X ^A der Staatsbegrooting)	1 219,25
Uitgaven ten aanzien van werklozenkassen in verband met de overneming van de verplichtingen van het Koninklijk Nationaal Steuncomité (Hoofdstuk X ^A der Staatsbegrooting)	325 019,96 ⁵
Uitgaven wegens steun aan vereenigingen van werklieden of bedienden in verband met de werklozenverzekering (Hoofdstuk X ^A der Staatsbegrooting)	266 040,87
Subsidiën aan gemeenten in de kosten van werklozenzorg, in verband met de opheffing van het Koninklijk Nationaal Steuncomité (Hoofdstuk X ^A der Staatsbegrooting)	42 684,22 ⁵
Voorschotten en toelagen om werkzoekenden in staat te stellen arbeid buiten hun woonplaats te aanvaarden (Hoofdstuk X ^A der Staatsbegrooting)	2 988,68
Bijdragen aan gemeentebesturen wegens uitgaven aan bijslag op de loonen van in Nederland wonende en in het buitenland werkende arbeiders (Hoofdstuk X ^A der Staatsbegrooting)	153 250,33
Garanties voor kredieten ten behoeve van de verruiming van werkgelegenheid (Hoofdstuk X ^A der Staatsbegrooting)	8 975,27
Overneming van de verplichtingen van het Koninklijk Nationaal Steuncomité, ten aanzien van werkverschaffing (Hoofdstuk X ^A der Staatsbegrooting)	199 607,66
Ontwikkeling van werklozen (Hoofdstuk X ^A der Staatsbegrooting)	5 863,35
Duurtebijslag op gagementen en onderstanden (Hoofdstuk XI der Staatsbegrooting)	34 835,47
Kosten van den duurtebijslag, voor zoover deze niet zijn gebracht ten laste van de afzonderlijke begrootingen der Staatsbedrijven en niet reeds zijn begrepen onder de crisisuitgaven op de Hoofdstukken VI en VIII	13 513 800,97 ⁵
Kosten van de uitkeering voor eens wegens den langen duur der buitengewone tijdsomstandigheden, voor zoover deze kosten niet zijn gebracht ten laste van de afzonderlijke begrootingen der Staatsbedrijven en niet reeds zijn begrepen onder de crisisuitgaven op de Hoofdstukken VI en VIII	10 654 658,60
	f 250 626 005,57

Bijlage C7.

Overzicht van de uitgaven in 1920 gedaan in verband met de oorlogscrisis.

Kosten voortvloeiende uit de aanwijzing van boekhoudkundigen ingevolge artikel 1 der wet van 23 Mei 1917 (<i>Staatsblad</i> n°. 442 (Hoofdstuk II der Staatsbegrooting)	f 48 790,23 ⁵
Uitgaven voortvloeiende uit de buitengewone internationale toestanden (Hoofdstuk III der Staatsbegrooting)	607 002,39
Kosten verband houdende met de oprichting van distributiegerechten en met de uitoefening van den dienst dezer gerechten (Hoofdstuk IV der Staatsbegrooting)	964,00 ⁵
Kosten van de crisisenquête-commissie (Hoofdstuk V der Staatsbegrooting)	15 148,62
Kosten van onderhoud en verdere uitgaven van ten gevolge van den oorlogstoestand uit het buitenland naar Nederland uitgewekenen en van tengevolge van den oorlogstoestand behoeftig geworden, in Nederland verblijvende buitenlanders (Hoofdstuk V der Staatsbegrooting)	1 582 802,90
Subsiën aan gemeentebesturen in de kosten der armenzorg in verband met de opheffing van het Koninklijk Nationaal Steuncomité 1914 (Hoofdstuk V der Staatsbegrooting)	319 655,25
Verjaarde vorderingen van eenige gemeenten wegens kosten van verzorging van Belgische vluchtelingen (Hoofdstuk V der Staatsbegrooting)	30 434,90
Kosten van aanmaak en uitgifte van zilverbons in verband met den oorlogstoestand (Hoofdstuk VII B der Staatsbegrooting).	616 885,88 ⁵
Kosten van personeel voor de administratie der directe belastingen enz. aange- steld als gevolg van de buitengewone omstandigheden (Hoofdstuk VII B der Staatsbegrooting)	4 403 601,51
Kosten van de benoeming van accountants voor de uitvoering van de oorlogswinstbelasting (Hoofdstuk VII B der Staatsbegrooting)	10 172,20 ⁵
Belooning van den secretaris der commissie van advies inzake de uitvoering van de wet op de oorlogswinstbelasting (Hoofdstuk VII B der Staatsbegrooting)	1 650,—
Premiën inzake toezicht op den uitvoer (Hoofdstuk VII B der Staatsbegrooting)	6 091,92
Huur en onderhoud van in verband met de buitengewone omstandigheden in dienst gestelde vaartuigen (Hoofdstuk VII B der Staatsbegrooting)	70 089,64 ⁵
Huur enz. van lokalen, tijdelijk benodigd voor het afteekenen van paspoorten (Hoofdstuk VII B der Staatsbegrooting)	10 095,32 ⁵
Uitgaven, voortvloeiende uit garanties voor kredieten aan kleine ondernemers en uit het verleen van steun aan die ondernemers (Hoofdstuk VII B der Staatsbegrooting)	49 078,20 ⁵
Uitkeering aan gemeenten uit de opbrengst der oorlogswinstbelasting (Hoofdstuk VII B der Staatsbegrooting)	54 119 166,—
Uitgaven, voortvloeiende uit garanties voor kredieten aan boomkweekers en tuinders (Hoofdstuk VII B der Staatsbegrooting).	6 962,82
Traktement enz. van den Regeeringscommissaris bij de Nederlandsche Uitvoer Maatschappij (Hoofdstuk VII B der Staatsbegrooting)	833,34
Uitgaven, verband houdende met den toestand van mobilisatie (Hoofdstuk VIII der Staatsbegrooting).	2 972 533,52 ⁵
Aanschaffing van militair schoeisel ter gedeeltelijke vervanging van een aantal schoenen, hetwelk in den crisistijd aan de burgerbevolking is afgestaan (Hoofdstuk VIII der Staatsbegrooting)	896 045,—
Aanvaarding van reeds bestelde Fokkervliegtuigen (Hoofdstuk VIII der Staatsbegrooting)	519 600,—
Aanvaarding van motoren uit Zweden (Hoofdstuk VIII der Staatsbegrooting).	336 027,52 ⁵
Schadeloosstelling aan de fabriek Trompenburg (Hoofdstuk VIII der Staatsbegrooting)	1 790 000,—
Aanschaffing van materieel voor het Roode Kruis (Hoofdstuk VIII der Staatsbegrooting)	65 200,—
Schadeloosstelling aan de „Grossierderij” te Gouda (Hoofdstuk VIII der Staatsbegrooting)	149 712,49 ⁵
Renteloze voorschotten en subsiën ten behoeve van de instandhouding en exploitatie van spoorwegen met beperkte snelheid, in verband met de buitengewone tijdsomstandigheden (Hoofdstuk IX der Staatsbegrooting)	3 384 122,11 ⁵
Kosten van tijdelijke crisis-afdeelingen (Hoofdstuk X der Staatsbegrooting)	810 124,27 ⁵

Kosten voortvloeiende uit de uitvoering der Nood-Boschwet (Hoofdstuk X der Staatsbegrooting)	f 13 889,72
Kosten voortvloeiende uit de beschikbaarstelling tegen verminderde prijzen van regeeringsmeel, rogge, aardappelen, normaal-margarine, rijst (Hoofdstuk X der Staatsbegrooting)	1 663,39 ⁵
Kosten en subsidiën ter uitvoering van de Distributiewet 1916 en van de levensmiddelenvoorziening in het algemeen (Hoofdstuk X der Staatsbegrooting) . . .	2 763 245,40 ⁵
Kosten van tijdelijke Rijksbureaux en Rijkscommissies (Hoofdstuk X der Staatsbegrooting)	793 597,31 ⁵
Kindertoelagen aan crisispersoneel (Hoofdstuk X der Staatsbegrooting)	21 318,68
Bijdrage aan het Koninklijk Nationaal Steuncomité (Hoofdstuk X der Staatsbegrooting)	7 500 000,—
Kosten van de Regeeringscommissarissen voor het Departement van Landbouw, Nijverheid en Handel bij de N. V. Nederlandsche Uitvoer Maatschappij, (Hoofdstuk X der Staatsbegrooting)	1 204,64
Kosten van in 1918, 1919 en 1920 betaalde premiën ingevolge de Scheurwet 1918 (<i>Staatsblad</i> n°. 503) Hoofdstuk X der Staatsbegrooting)	8 237 648,19 ⁵
Schadeloosstellingen ingevolge de Scheurwet 1918 (<i>Staatsblad</i> n°. 503) Hoofdstuk X der Staatsbegrooting)	6 859 703,64 ⁵
Kosten, voortvloeiende uit de beschikbaarstelling tegen verminderde prijzen van schoenen (Hoofdstuk X der Staatsbegrooting)	22 786,23
Kosten van toezicht op de voorziening in den woningnood (Hoofdstuk X A der Staatsbegrooting)	750,—
Reiskosten enz. voor evengenoemd toezicht (Hoofdstuk X A der Staatsbegrooting)	5 057,79 ⁵
Kosten van de Huurcommissiewet (Hoofdstuk X A der Staatsbegrooting)	474 835,20 ⁵
Bijdragen en rentelooze voorschotten ten behoeve van werkloozenkassen uit anderen hoofde dan volgens het „Werkloosheidsbesluit 1917” (Hoofdstuk X A der Staatsbegrooting)	3 247 641,22 ⁵
Uitgaven krachtens de „Werkloosheidsverzekeringsnoodwet 1919” (Hoofdstuk X A der Staatsbegrooting)	1 204 221,84
Subsidie voor de verzorging van in Duitschland verblijvende Nederlanders (Hoofdstuk X A der Staatsbegrooting)	100 000,—
Uitgaven in verband met de overneming door het Rijk van de verplichtingen van het Koninklijk Nationaal Steuncomité 1914 ten aanzien van werkloozenkassen of hare leden (Hoofdstuk X A der Staatsbegrooting)	1 854 803,29 ⁵
Uitgaven wegens steun aan vereenigingen ter verkrijging van subsidie, bedoeld in artikel 2 van het „Werkloosheidsbesluit 1917” (Hoofdstuk X A der Staatsbegrooting)	1 643 279,57 ⁵
Uitgaven wegens subsidiën aan gemeentebesturen in de kosten van werkloozenzorg in verband met de opheffing van het Koninklijk Nationaal Steuncomité 1914 (Hoofdstuk X A der Staatsbegrooting)	9 532,10
Bijdrage aan gemeentebesturen wegens uitgaven aan bijslag op de loonen van in Nederland wonende en in het buitenland werkende arbeiders (Hoofdstuk X A der Staatsbegrooting)	942 230,67
Voorschotten en toelagen om werkzoekenden in staat te stellen hun aangeboden arbeid buiten hun woonplaats te aanvaarden (Hoofdstuk X A der Staatsbegrooting)	20 398,44 ⁵
Bijdragen en voorschotten aan provincien, gemeenten, waterschappen en bijzondere personen of instellingen in de door hen te maken kosten voor verruiming van werkgelegenheid (Hoofdstuk X A der Staatsbegrooting)	1 649 821,79 ⁵
	f 110 190 419,29

Bijlage C^s.

Overzicht van de uitgaven, in 1921 gedaan in verband met de oorlogscrisis.

Kosten van distributiegerechten (Hoofdstuk IV der Staatsbegrooting).	f	2 224,48 ⁵
Kosten van onderhoud en verdere uitgaven van tengevolge van den oorlogstoestand uit het buitenland naar Nederland uitgewekenen en van tengevolge van den oorlogstoestand behoeftig geworden, in Nederland verblijvende buitenlanders (Hoofdstuk V der Staatsbegrooting)		564 664,45 ⁵
Subsidien aan de gemeentebesturen in de kosten van de armenzorg in verband met de opheffing van het Koninklijk Nationaal Steuncomité 1914 Hoofdstuk V der Staatsbegrooting).		2 122 809,27 ⁵
Uitkeeringen aan degenen, die in aanmerking komen voor steun als slachtoffers van de mobilisatie (Hoofdstuk VI der Staatsbegrooting).		14 500,—
Kosten voor belooning van tijdelijke hulpkommiezen op daggeld voor de grensbewaking (Hoofdstuk VII B der Staatsbegrooting)		2 204 980,95
Uitgaven voortvloeiende uit garanties voor kredieten aan kleine ondernemers en uit het verleen van steun aan die ondernemers (Hoofdstuk VII B der Staatsbegrooting)		31 498,89
Uitgaven voortvloeiende uit garanties voor credieten aan boomkweekers en tuinders (Hoofdstuk VII B der Staatsbegrooting)		51 515,50
Uitkeering aan gemeenten uit de opbrengst der Oorlogswinstbelasting (Hoofdstuk VII B der Staatsbegrooting).		46 252 226,43 ⁵
Uitkeering aan gemeenten krachtens de artikelen 1 tot en met 6 der wet van den 12den November 1921 (<i>Staatsblad</i> n ^o . 1173) Nooduitkeering Hoofdstuk VII B der Staatsbegrooting).		10 221 818,05 ⁵
Traktement, enz. van den Regeeringscommissaris bij de Nederlandsche Uitvoermaatschappij (Hoofdstuk VII B der Staatsbegrooting)		1 000,—
Schadevergoedingen voor door de burgemeesters betaalde vergoedingen wegens kostwinnenschap, waarvan de toekenning als zijnde in strijd met de ter zake geldende voorschriften, niet kon worden goedgekeurd (Hoofdstuk VIII der Staatsbegrooting)		209 323,98 ⁵
Vergoeding aan de Artillerie-Inrichtingen van een gedeelte der bouwkosten van de gebouwen, die tijdens den mobilisatietoestand, ten behoeve van de verhooging van het productievermogen, op de terreinen van dat Staatsbedrijf zijn opgericht, zoomede vergoeding van enkele met die oprichting verband houdende kosten (Hoofdstuk VIII der Staatsbegrooting)		573 296,55 ⁵
Uitgaven, verband houdende met den toestand van mobilisatie (Hoofdstuk VIII der Staatsbegrooting)		627 510,10 ⁵
Kosten wegens het instellen van een onderzoek in zake het verleen van ondersteuning aan gewezen militairen, die tijdens den mobilisatietoestand, zonder aanspraak op pensioen wegens ziekte of gebreken, niet tengevolge van eigen schuld ontstaan, werden afgekeurd, en gehuwd zijnde, bij overlijden aan hunne weduwen (Hoofdstuk VIII der Staatsbegrooting)		7 953,33
Kosten voor het Departement van Oorlog, voortvloeiende uit de uitvoering der Distributiewet 1916 (Hoofdstuk VIII der Staatsbegrooting).		1 168,28
Kosten, vallende op het verstrekken van inlichtingen aan of ten behoeve van hier te lande geïnterneerd geweest zijnde militairen (Hoofdstuk VIII der Staatsbegrooting)		216,—
Uitkeeringen aan degenen, die in aanmerking komen voor steun als slachtoffers van de mobilisatie (Hoofdstuk VIII der Staatsbegrooting)		957 297,05
Kosten van tijdelijke crisisafdeelingen (Hoofdstuk X der Staatsbegrooting). . .		350 359,15 ⁵
Kosten voortvloeiende uit de uitvoering der Noodboschwet (Hoofdstuk X der Staatsbegrooting)		13 414,35 ⁵
Dekking nadeelige saldi crisisinstellingen (Hoofdstuk X der Staatsbegrooting).		4 273 172,97

Kosten welke van Rijkswegen worden gemaakt voor de regeling van en het toezicht op de binnenschipperij (Hoofdstuk X der Staatsbegroting)	f 208 330,85 ⁵
Kosten welke van Rijkswegen worden gemaakt, en subsidiën, welke worden toegekend, ter uitvoering van maatregelen, genomen in verband met de distributiewet 1916 en met de levensmiddelenvoorziening in het algemeen voor zoover die kosten of subsidiën niet uit eenig ander artikel der begroting moeten worden bestreden (Hoofdstuk X der Staatsbegroting)	129 169,90
Kosten van tijdelijke Rijksbureaux en Rijkscommissies, ressorteerende onder het Departement van Landbouw, Nijverheid en Handel voor het regelen, in verband met de tijdsomstandigheden, van den uitvoer, den invoer en de distributie van levensmiddelen en landbouw- en nijverheidsproducten (Hoofdstuk X der Staatsbegroting).	224 223,56 ⁵
Kosten van de Regeeringscommissarissen voor zoover deze voor het Departement van Landbouw, Nijverheid en Handel zitting hebben in den raad van commissarissen, als bedoeld in artikel 10 van de Statuten van de Nederlandsche Uitvoermaatschappij (Hoofdstuk X der Staatsbegroting).	442,52
Kindertoelagen van het Crisispersoneel (Hoofdstuk X der Staatsbegroting) . .	7 560,47
Kosten van de Huurcommissiewet (Hoofdstuk X A der Staatsbegroting) . . .	495 264,31
Bijdragen en rentelooze voorschotten ten behoeve van werkloozenkassen uit anderen hoofde, dan volgens het „Werkloosheidsbesluit 1917” (Hoofdstuk X A der Staatsbegroting).	6 752 118,70 ⁵
Uitgaven wegens wachtgeldregelingen (Hoofdstuk X A der Staatsbegroting) . .	464 943,08 ⁵
Kosten van den Markenbijslag (Hoofdstuk X A der Staatsbegroting).	544 281,47
Bijdragen en voorschotten aan provinciën, gemeenten, waterschappen en bijzondere personen of instellingen in de door hen te maken kosten voor verruiming van werkgelegenheid (Hoofdstuk X A der Staatsbegroting)	2 000 000,—
	f 79 307 284,21

Bijlage C^o.

Overzicht van de uitgaven, in 1922 gedaan in verband met de oorlogscrisis.
(Voorloopig).

Een deel van de uitgaven voor politietroepen ten behoeve van de grensbewaking (Hoofdstuk IV der Staatsbegrooting)	f 2 116 384,56
Tegemoetkoming in crisiskosten van kindervereenigingen (Hoofdstuk IV der Staatsbegrooting)	269 700,—
Kosten van distributiegerechten (Hoofdstuk IV der Staatsbegrooting).	809,77
Kosten van onderhoud en verdere uitgaven van tengevolge van den oorlogstoestand uit het buitenland naar Nederland uitgewekenen en van tengevolge van den oorlogstoestand behoeftig geworden, in Nederland verblijvende buitenlanders (Hoofdstuk V der Staatsbegrooting)	19 068,74 ⁵
Subsidien aan de gemeentebesturen in de kosten van de armenzorg in verband met de opheffing van het Koninklijk Nationaal Steuncomité 1914 (Hoofdstuk V der Staatsbegrooting)	3 655 306,24
Subsidien, voorschotten en verdere uitgaven voor het verleen van steun aan de visscherij in verband met de tijdsomstandigheden (Hoofdstuk V der Staatsbegrooting; art. 227 van oud-Hoofdstuk X)	561 772,70
Kosten wegens ondersteuning van gewezen militairen, die tijdens of tengevolge van de mobilisatie, zonder aanspraak op voortdurend pensioen, wegens ziekte of gebreken niet tengevolge van eigen schuld ontstaan, werden afgekeurd, of na hun overlijden, uitkeeringen aan hunne weduwen en wezen dan wel aan hen, die voor hunne verzorging gelden hebben uitgegeven (Hoofdstuk VI der Staatsbegrooting)	10 300,—
Kosten voor belooning van tijdelijke hulpkommiezen op daggeld voor de grensbewaking (Hoofdstuk VII ^B der Staatsbegrooting)	597 323,85
Uitgaven voortvloeiende uit garanties voor kredieten aan kleine ondernemers en uit het verleen van steun aan die ondernemers (Hoofdstuk VII ^B der Staatsbegrooting)	31 389,46 ⁵
Uitgaven voortvloeiende uit garanties voor kredieten aan boomkweekers en tuinders (Hoofdstuk VII ^B der Staatsbegrooting)	101 211,57
Uitkeering aan gemeenten krachtens de artikelen 1 tot en met 6 der wet van den 12den November 1921 (<i>Staatsblad</i> n ^o . 1173) (Hoofdstuk VII ^B der Staatsbegrooting)	13 847 902,43
Traktement, enz. van den Regeeringscommissaris bij de Nederlandsche Uitvoermaatschappij (Hoofdstuk VII ^B der Staatsbegrooting)	1 000,—
Kosten van tijdelijke crisisafdeelingen (Hoofdstuk VII ^B der Staatsbegrooting; art. 5 van oud-Hoofdstuk X)	123 447,56
Kosten voortvloeiende uit afwikkeling uitvoering Distributiewet 1916 en levensmiddelenvoorziening (Hoofdstuk VII ^B der Staatsbegrooting; art. 278 van oud-Hoofdstuk X)	87 755,90 ⁵
Kosten van Crisisinstellingen (Hoofdstuk VII ^B der Staatsbegrooting; art. 279 van oud-Hoofdstuk X)	85 348,85 ⁵
Dekking van de verliezen door het Rijk en door de N. V. Centraal Verrekenkantoor voor Brandstoffen geleden als gevolg van de maatregelen in verband met de buitengewone omstandigheden, ten behoeve van de brandstoffenvoorziening getroffen (Hoofdstuk VII ^B der Staatsbegrooting; art. 279a van oud-Hoofdstuk X)	32 088 287,35 ⁵
Nadeelig saldo van de Rekening van de kosten der levensmiddelenvoorziening (Hoofdstuk VII ^B der Staatsbegrooting; art. 279b van oud-Hoofdstuk X)	170 509 228,73 ⁵
Nadeelig saldo, voortvloeiende uit de bereiding en den verkoop van Regeeringswege van veevoeder uit afvalproducten, voor zoover dat saldo niet reeds is verevend ten laste van artikel 100a van het tiende hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1919 (Hoofdstuk VII ^B der Staatsbegrooting; art. 115a oud-Hoofdstuk X)	489 608,12
Schadevergoedingen en schadeloosstellingen krachtens de Inundatiewet en verdere wetten, die in het mobilisatietijdperk toepassing vonden (Hoofdstuk VIII der Staatsbegrooting)	202 810,70 ⁵

Kosten wegens het instellen van een onderzoek in zake het verleenen van ondersteuning aan gewezen militairen, die tijdens den mobilisatietoestand, zonder aanspraak op pensioen wegens ziekte of gebreken, niet tengevolge van eigen schuld ontstaan, werden afgekeurd, en gehuwd zijnde, bij overlijden aan hunne weduwen (Hoofdstuk VIII der Staatsbegrooting)	f	6 427,03
Kosten wegens ondersteuning van gewezen militairen, die tijdens of tengevolge van de mobilisatie, zonder aanspraak op pensioen, wegens ziekte of gebreken, niet tengevolge van eigen schuld ontstaan, werden afgekeurd, of na hun overlijden uitkeeringen aan hunne weduwen en weezen dan wel aan hen, die voor hunne verzorging gelden hebben uitgegeven (Hoofdstuk VIII der Staatsbegrooting)		184 178,25
Dekking van het verlies op de exploitatie van de Nederlandsche Spoorwegen over 1921 met inbegrip van het gegarandeerd dividend (Hoofdstuk IX der Staatsbegrooting)		32 932 927,52 ⁵
Kosten van de Huurcommissiewet (Hoofdstuk X ^A der Staatsbegrooting)		394 332,72
Bijdragen en rentelooze voorschotten ten behoeve van werklozenkassen uit anderen hoofde dan volgens het „Werkloosheidsbesluit 1917” (Hoofdstuk X ^A der Staatsbegrooting).		2 405 323,52 ⁵
Bijdragen aan gemeentebesturen wegens uitgaven aan bijslag op de loonen van in Nederland wonende en in het buitenland werkende arbeiders (Hoofdstuk X ^A der Staatsbegrooting).		263 545,32
Bijdragen en voorschotten aan provinciën, gemeenten, waterschappen en bijzondere personen of instellingen in de door hen te maken kosten voor verruiming van werkgelegenheid (Hoofdstuk X ^A der Staatsbegrooting).		1 438 166,09 ⁵
	f	262 423 557,03

Bijlage C¹⁰.

Overzicht van de uitgaven, in 1923 gedaan in verband met de oorlogscrisis.
(Voorloopig.)

Een deel van de uitgaven voor politietroepen ten behoeve van de grensbewaking (Hoofdstuk IV der Staatsbegrooting)	f 712 084,14
Kosten van onderhoud en verdere uitgaven van tengevolge van den oorlogstoestand uit het buitenland naar Nederland uitgewekenen en van tengevolge van den oorlogstoestand behoeftig geworden, in Nederland verblijvende buitenlanders (Hoofdstuk V der Staatsbegrooting)	8 328,—
Subsidien aan de gemeenten in de kosten van werkverschaffing en steunverleening in verband met crisiswerkloosheid en andere uitgaven in verband met die werkloosheid (Hoofdstuk V der Staatsbegrooting)	6 023 244,—
Verjaarde vorderingen over 1915 t/m 1921:	
a. gedane voorschotten van den adjunct-Regeeringscommissaris voor de vluchtelingen in Limburg f 1 691,89	
b. gedane voorschotten ten behoeve van den doorvoer van krijgsgevangenen	1 277,98
c. kosten van verpleging van Nederlandsche vluchtelingen uit het buitenland	65 257,96 ⁵
d. in 1920 en 1921 voorgeschoten kosten van armenzorg in verband met de opheffing van het Koninklijk Nationaal Steuncomité 1914	966 351,66
(Hoofdstuk V der Staatsbegrooting.)	1 034 579,49 ⁵
Kosten van tijdelijke crisisafdeelingen (Hoofdstuk VII B der Staatsbegrooting) .	39 483,51 ⁵
Uitgaven, voortvloeiende uit garanties voor kredieten aan kleine ondernemers en uit het verleen van steun aan die ondernemers (Hoofdstuk VII B der Staatsbegrooting)	20 691,96 ⁵
Uitgaven, voortvloeiende uit garanties voor kredieten aan boomkweekers en tuinders (Hoofdstuk VII B der Staatsbegrooting)	157 072,62 ⁵
Traktement, enz. van de Regeeringscommissaris bij de Nederlandsche Uitvoermaatschappij (Hoofdstuk VII B der Staatsbegrooting)	999,96
Nader subsidie aan de Coöperatieve Aardappelmeelfabriek „Oranje” te Beilen in verband met de stichting in 1918 van een proefveevoederfabriek (Hoofdstuk VII B der Staatsbegrooting)	115 077,23
Schadevergoedingen en schadeloosstellingen krachtens de Inundatiewet en verdere wetten, die in het mobilisatietijdperk toepassing vonden (Hoofdstuk VIII der Staatsbegrooting)	212 890,—
Herhaalde uitkeeringen ingevolge de motie-Staalman in zeer evidente gevallen (Hoofdstuk VIII der Staatsbegrooting)	17 500,—
Dekking van het verlies op de exploitatie van de Nederlandsche Spoorwegen over 1922 met inbegrip van het gegarandeerd dividend (Hoofdstuk IX der Staatsbegrooting)	30 502 022,25
Kosten van de Huurcommissiewet (Hoofdstuk X A der Staatsbegrooting) . . .	200 000,—
Bijdragen aan gemeentebesturen wegens uitgaven aan bijslag op de loonen van in Nederland wonende en in het buitenland werkende arbeiders (Hoofdstuk X A der Staatsbegrooting)	136 199,09
Uitgaven in het belang van de regularisatie van werkgelegenheid (Hoofdstuk X A der Staatsbegrooting)	2 341,96
	f 39 182 514,23

Staat van de opbrengst van 's Rijks middelen

BENAMING DER MIDDELEN.	Dienst 1914.	Dienst 1915.	Dienst 1916.	Dienst 1917.	Dienst 1918.
<i>Belastingen in verband met de buitengewone omstandigheden.</i>					
Oorlogswinstbelasting	—	—	f 40 640,—	f 161 336 987,38 ⁵	f 157 727 966,71
Verdedigingsbelasting Ia.	—	—	2 574 553,59	4 154 320,99 ⁵	5 066 539,75
Verdedigingsbelasting Ib.	—	—	13 673 739,99	21 699 699,60 ⁵	22 563 849,48 ⁵
Verdedigingsbelasting II	—	—	16 806 218,84	30 106 432,43	33 309 263,90
	—	—	f 33 095 152,42	f 217 297 440,41 ⁵	f 218 667 619,84 ⁵
<i>Overige belastingen.</i>					
Grondbelasting.	f 15 690 393,27	f 15 966 993,89	f 16 147 876,88	f 16 343 789,26 ⁵	f 16 591 813,—
Personeele belasting.	13 431 735,93	13 479 976,48	13 472 887,68	14 209 939,48 ⁵	14 440 822,35
Belasting op bedrijfs- en andere inkomsten .	b) 15 481 303,08 ⁵	b) 4 001 430,86 ⁵	—	—	—
Inkomstenbelasting	—	c) 22 461 078,35	44 540 633,54	60 594 898,25 ⁵	53 791 998,76
Dividend- en tantiëmebelasting.	—	—	—	—	—
Vermogensbelasting.	b) 11 929 427,86	b) 6 538 657,62 ⁵	b) 3 773 050,88 ⁵	b) 4 568 324,18 ⁵	b) 5 052 305,45
Accijns op suiker.	27 085 608,98 ⁵	d) 24 454 243,21 ⁵	27 703 192,89	31 356 571,35	39 102 942,32
Uitkeering uit het leeningsfonds 1914 wegens aandeel in de opbrengst der opcenten op den accijns op suiker	—	1 000 000,—	1 000 000,—	416 666,67	—
Accijns op wijn	1 402 412,55	1 441 038,18	1 499 360,77	1 638 919,18	1 602 154,12
„ „ binnenlandsch en buitenlandsch gedistilleerd	e) 25 200 000,—	f) 25 844 173,29	f) 27 727 447,96	f) 29 626 824,39 ⁵	f) 18 900 346,46
„ „ zout	1 900 630,44	2 183 985,45	2 211 038,99	2 481 560,27	2 838 372,33
„ „ bieren en azijnen (*)	1 531 196,17	1 588 308,68	1 653 773,87	g) 2 306 426,55	1 124 260,57
„ „ geslacht	6 028 455,61	8 494 792,47	9 498 081,43 ⁵	12 491 666,31 ⁵	11 190 624,73
„ „ tabak	—	—	—	—	—
Belasting op speelkaarten	—	—	—	—	—
Zegelrechten (**).	5 729 751,48	6 211 964,97	8 772 085,75	h) 13 397 595,55 ⁵	12 835 181,57 ⁵
Registratierechten (**).	6 106 980,24 ⁵	6 073 673,05	10 952 992,96	i) 18 401 949,23 ⁵	30 920 545,47
Hypotheekrechten (**).	704 113,68 ⁵	584 858,05 ⁵	1 135 542,54	j) 657 115,36	—
Rechten van successie en van overgang bij overlijden (**).	17 621 193,31	17 942 347,46 ⁵	19 874 048,45 ⁵	k) 22 243 566,27	26 082 328,84 ⁵
Rechten op den invoer.	14 455 956,87	15 156 346,26 ⁵	16 663 055,32	11 126 281,56 ⁵	8 616 036,86
Formaatzegel (hoofdsom en opcenten)	25 085,02 ⁵	23 832,45	24 438,60	1 379,47 ⁵	—
Waarborg der gouden en zilveren werken. .	355 119,84 ⁵	475 977,61	639 934,81	682 851,56 ⁵	767 385,42
Statistiekrecht.	—	—	—	1 744 991,64 ⁵	1 058 740,45
	f 164 679 364,36	f 173 923 678,36	f 207 289 443,33 ⁵	f 244 291 316,59	f 244 915 858,71
Domeinen	1 730 811,17 ⁵	2 536 484,74 ⁵	2 786 579,98 ⁵	2 916 876,45	3 545 062,91 ⁵
Opbrengst der posterijen	17 458 680,63	l) —	l) —	l) —	l) —
Opbrengst der Rijkstelegrafen en telefonen	7 099 664,31 ⁵	l) —	l) —	l) —	l) —
Opbrengst der Staatsloterij	640 378,52	667 123,33	653 813,11 ⁵	654 824,83 ⁵	658 563,93 ⁵
Opbrengst der uitgegeven akten voor de jacht en visscherij, van consenten voor de kust- visscherij en van vergunningen, bedoeld in de Vogelwet van 1912 (***)	169 317,50	166 669,50	195 640,75	214 686,25	281 025,25
Loodsgelden.	2 595 561,39	1 163 172,43 ⁵	866 146,—	382 765,97 ⁵	290 663,15
Recht op de mijnen.	57 428,32	49 442,06	93 995,04	146 904,54	464 580,41
Algemeen totaal	f 194 481 206,21	n) f 178 506 570,43	n) f 211 885 618,22 ⁵	n) f 248 607 374,64	n) f 250 155 754,37

(*) De accijns op azijnen is met ingang van 1 Maart 1917 afgeschaft.

(**) Onder het bedrag der rechten is dat der opcenten begrepen behalve die, welke te beginnen met 1915, worden geheven ten behoeve van het Leeningfonds 1914.

over de dienstjaren 1914 tot en met 1923.

Dienst 1919.	Dienst 1920.	Dienst 1921.	Dienst 1922. (Voorloopig.)	Dienst 1923. (Voorloopig.)	TOELICHTINGEN.
f 162 390 091,05 ⁵ a) 4 248 948,44 ⁵ a) 16 676 419,08 a) 29 573 253,38	f 166 165 110,99 a) 1 182 155,53 ⁵ a) 4 439 549,89 a) 7 083 530,—	f 74 847 314,54 ⁵ — — —	f 29 785 283,71 — — —	f 13 621 576,68 — — —	a) Het tarief der verdedigingsbelastingen is verlaagd bij de wet van 11 April 1919 (<i>Staatsblad</i> n°. 171). De opbrengst dier belastingen wordt, te rekenen van 1 Mei 1920, aan het Leeningfonds 1914 ten goede geschreven ingevolge de wet van 5 Juli 1920. (<i>Staatsblad</i> n°. 342). b) Met inbegrip van de opcenten, behalve voor het Leeningfonds 1914.
f 212 888 711,96	f 178 820 346,41 ⁵	f 74 847 314,54 ⁵	f 29 785 283,71	f 13 621 576,68	Het tarief van de vermogensbelasting is met 1 Mei 1915 belangrijk verlaagd in verband met de in werking treding op dien datum van de wet op de Inkomstenbelasting. Dit tarief is, evenals dat van de inkomstenbelasting, verhoogd bij de wetten van 11 April 1919 (<i>Staatsblad</i> nos. 169 en 170). c) $\frac{2}{3}$ van de opbrengst over het belastingjaar 1915/1916. d) De accijns op de suiker is bij artikel 39 der Leeningwet 1914 verlaagd. e) Maximum toevoeging aan de Middelen volgens de wet van 4 December 1909 (<i>Staatsblad</i> n°. 375). f) De opbrengst wordt volgens artikel 40 der Leeningwet 1914 vanaf 1915 weder voor het geheel onder de Middelen opgenomen. Bij de wetten van 3 April 1919 (<i>Staatsblad</i> n°. 141) en 31 December 1920 (<i>Staatsblad</i> n°. 928) is de accijns verhoogd. g) Bij de wet van 20 Januari 1917 (<i>Staatsblad</i> n°. 190) is, met ingang van 1 Maart 1917, de accijns op bier verhoogd en de accijns op azijnen afgeschaft. h) De heffing van het recht van zegel is, met ingang van 1 Juni 1917, opnieuw geregeld bij de wet van 22 Maart 1917 (<i>Staatsblad</i> n°. 244), gewijzigd bij de wet van 23 Mei 1917 (<i>Staatsblad</i> n°. 437). Bij de wet van 27 Juni 1919 (<i>Staatsblad</i> n°. 432) zijn eenige rechten verhoogd. i) De heffing van rechten van registratie is, met ingang van 1 Juni 1918, opnieuw geregeld bij de wet van 22 Maart 1917 (<i>Staatsblad</i> n°. 243). j) De hypotheekrechten worden ten gevolge van de inwerkingtreding der Registratiewet 1917, vanaf 1 Juni 1917 niet meer geheven. k) De wet van 22 Mei 1911 (<i>Staatsblad</i> n°. 132) tot nadere regeling der heffing van de rechten van successie en van overgang bij overlijden is op 1 Juni 1911 in werking getreden. De Successiewet is nader gewijzigd bij de wet van 20 Januari 1917 (<i>Staatsblad</i> n°. 189), in werking getreden met 23 Januari 1917 en bij de wet van 10 Juni 1921 (<i>Staatsblad</i> n°. 779), in werking getreden met 18 Juni 1921. l) Vermits de diensten der Posterijen, Rijks-telegrafen en Telefonen onder de Staatsbedrijven zijn opgenomen, wordt de eventuele winst onder de ontvangsten van het Departement van Waterstaat opgenomen. m) Zie voor de met 1 April 1920 in werking getreden nieuwe regeling van het mijnrecht, de wet van 26 Maart 1920 (<i>Staatsblad</i> n°. 157). n) Bij vergelijking met vorige jaren dient in acht te worden genomen, dat in dit bedrag niet begrepen zijn de opbrengst der Posterijen en die der Rijkstelegrafen en telefonen (zie hierboven noot l).
f 16 790 751,02 16 716 791,21 — 72 311 452,69 11 605 694,23 b) 9 969 653,19 36 426 061,06 — 1 153 430,85	f 17 018 763,95 19 215 048,74 ⁵ — 110 102 607,52 ⁵ 25 596 520,68 13 097 914,58 36 482 083,49 — 1 690 029,01	f 17 328 163,07 21 254 763,98 — 134 459 576,82 30 427 193,70 13 175 079,71 ⁵ 37 558 842,74 — 2 006 939,88	f 17 801 412,22 22 986 707,15 ⁵ — 117 211 270,92 18 426 870,62 12 040 440,03 40 481 525,25 ⁵ — 2 462 336,02	f 18 273 103,66 23 427 654,— — 91 322 214,— 17 520 115,95 11 504 484,— 40 327 374,58 — 2 031 383,57	
f) 38 900 215,48 ⁵ 1 641 763,36 1 459 962,12 14 194 594,72 — — h) 20 418 768,65 ⁵ 39 606 467,95 — 33 580 733,61 ⁵ 29 104 393,39 — 913 935,80 ⁵ 3 927 523,22	f) 52 426 295,40 ⁵ 1 933 553,31 3 014 392,20 14 525 068,47 ⁵ — 136 341,75 24 912 648,54 55 111 579,11 ⁵ — 32 948 405,37 46 959 235,36 ⁵ — 913 272,21 5 154 474,01	f) 61 001 655,38 1 462 289,24 4 415 771,73 11 250 649,59 ⁵ — 75 140,25 18 877 003,19 ⁵ 31 125 127,06 — 32 253 687,88 ⁵ 37 129 788,63 ⁵ — 905 421,34 ⁵ 3 610 776,91 ⁵	f) 59 465 207,44 1 494 118,45 ⁵ 4 759 885,80 9 930 021,02 7 854 305,49 76 049,91 17 311 332,70 ⁵ 18 830 188,41 — k) 51 226 461,56 ⁵ 38 589 712,70 — 949 599,39 ⁵ 3 259 556,08	f) 50 984 214,05 ⁵ 1 423 256,61 5 142 847,85 10 289 513,49 16 221 109,96 88 793,33 17 355 737,41 18 693 250,22 — 49 294 386,33 ⁵ 35 279 510,60 — 920 107,60 3 369,961,10	
f 348 722 192,57 4 004 948,61 ⁵ l) — l) — 657 511,87 279 911,50 1 298 492,76 668 202,76	f 461 238 233,73 2 838 501,14 ⁵ l) — l) — 700 204,02 ⁵ 287 327,— 1 870 434,88 ⁵ m) 339 698,24	f 458 317 871,13 ⁵ 3 169 326,82 l) — l) — 658 593,82 293 513,75 2 435 703,40 ⁵ 520 302,78 ⁵	f 445 157 001,19 2 865 263,45 l) — l) — 661 360,80 ⁵ 278 764,75 2 993 897,50 ⁵ 467 227,40	f 413 469 018,35 3 184 132,27 ⁵ l) — l) — 666 225,14 ⁵ 255 815,81 2 940 046,53 652 120,78	
n) f 355 631 260,07 ⁵	n) f 467 274 399,02 ⁵	n) f 465 395 311,71 ⁵	n) f 452 423 515,10	n) f 421 167 358,89	

(***) De consenten voor de kustvisserij sedert 1 Juli 1911 en de vergunningen bedoeld in de Vogelwet 1912 sedert 1 Januari 1914.

Bijlage **E.**

Staat, houdende vergelijking tusschen de bij de Staatsbegrooting

H O O F D S T U K.	Geraamd voor 1925.	Toegestaan voor 1924.	Meer	Minder
			dan het bedrag, toegestaan voor 1924.	
I. Huis der Koningin	f 1 625 000,—	f 1 700 000,—	—	f 75 000,—
II. Hooge Colleges van Staat en Kabinet der Koningin	1 929 201,96	2 040 302,49	—	111 100,53
III. Buitenlandsche Zaken	4 101 118,—	4 281 099,—	—	179 981,—
IV. Justitie	27 278 833,50	29 243 113,—	—	1 964 279,50

voor 1924 verleende en voor 1925 aangevraagde kredieten.

TOELICHTING DER LAATSTE TWEE KOLOMMEN.

Minder geraamd voor kosten van restauratie van het Koninklijk Paleis te Amsterdam f 75 000,—

Minder geraamd voor:

De Staten-Generaal	f	44 793,—
De Raad van State		21 885,96
De Algemeene Rekenkamer		42 150,—
Het Kabinet der Koningin		7 438,90
	f	116 267,86

tegenover eene *hoogere* raming voor:

De Kanselarij der Nederlandsche Orden	f	723,33
Pensioenen, wachtgelden, enz.		4 444,—
		5 167,33
<i>Minder</i>	f	111 100,53

Minder geraamd voor:

Kosten van het Departement	f	32 090,—
„ „ buitenlandsche zendingen en consulaten		127 000,—
Verschillende uitgaven		20 780,—
Pensioenen, wachtgelden en toelagen		111,—
<i>Minder</i>	f	179 981,—

Minder geraamd voor:

Kosten van het Departement	f	39 122,50
„ „ de rechterlijke macht		394 200,—
„ „ het Hoog Militair Gerechtshof en van de auditiën in de militaire arrondissementen		14 815,—
„ „ den Centralen Raad van Beroep en van de raden van beroep		22 000,—
Gerechtskosten		171 200,—
Kosten van algemeene of Rijkspolitie en in zake van jacht en visscherij.		1 107 441,—
„ „ gevangenissen en Rijkswerkinrichtingen		350 649,—
„ „ het Rijkstucht- en opvoedingswezen		318 498,—
Reclasseering		11 224,—
Verschillende uitgaven		47 510,—
	f	2 476 659,50

tegenover eene *hoogere* raming voor:

Gebouwen	f	83 080,—
Pensioenen, wachtgelden, gratificatiën, enz.		429 300,—
		512 380,—
<i>Minder</i>	f	1 964 279,50

H O O F D S T U K.	Geraamd voor 1925.	Toegestaan voor 1924.	Meer	Minder
			dan het bedrag, toegestaan voor 1924.	
V. Binnenlandsche Zaken en Landbouw	f 20 227 478,—	f 20 046 655,—	f 180 823,—	—
V A. Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen	143 999 074,—	155 016 964,—	—	f 11 017 890,—
VI. Marine	46 110 357,—	46 108 226,—	2 131,—	—
VII A. Nationale Schuld	114 990 340,05	100 932 134,55	14 058 205,50	—
VII B. Financiën	113 101 143,37	140 960 811,19	—	27 859 667,82

TOELICHTING DER LAATSTE TWEE KOLOMMEN.

<i>Meer</i> geraamd voor:		
Armwezen	f	848 158,—
Pensioenen, toelagen, enz.		90 891,—
	f	939 049,—
tegenover eene <i>lagere</i> raming voor:		
Kosten van het Departement	f	23 441,—
Binnenlandsch Bestuur		45 046,—
Nederlandsche Staatscourant, Handelingen, enz.		52 302,—
Landbouw		564 517,—
Visscherijen		72 920,—
		758 226,—
Meer	f	180 823,—
<i>Minder</i> geraamd voor:		
Kosten van het Departement en van het onderwijs in het algemeen	f	43 364,—
Hooger onderwijs		586 237,—
Middelbaar onderwijs		182 902,—
Nijverheidsonderwijs		1 617 368,—
Handelsonderwijs		159 617,—
Lager onderwijs Algemeen		1 353 688,—
Lager onderwijs Financieel		9 082 900,—
Kunsten en Wetenschappen		160 095,—
	f	13 186 171,—
tegenover eene <i>hoogere</i> raming voor:		
Pensioenen, toelagen, gratificatiën, wachtgeld, enz.		2 168 281,—
Minder	f	11 017 890,—
<i>Meer</i> geraamd voor:		
I. Militaire Uitgaven:		
Kosten van het materieel der zeemacht en van 's Rijks werven en onderhoorigheden	f	2 413 202,—
Pensioenen, onderstanden, wachtgeld, enz.		218 265,—
II. Niet-Militaire uitgaven:		
Pensioenen, onderstanden, wachtgeld, enz.		67 670,—
	f	2 699 137,—
tegenover eene <i>lagere</i> raming voor:		
I. Militaire uitgaven:		
Kosten van beheer en administratie	f	174 932,—
Personeel der zeemacht		1 527 184,—
II. Niet-Militaire uitgaven:		
Loodswezen, betonning, bebakening en verlichting		976 185,—
Hydrographie		18 705,—
		2 697 006,—
Meer	f	2 131,—
<i>Meer</i> geraamd voor:		
Interesten, enz.	f	9 156 710,50
Amortisatie en aflossing van rentegevende Nationale Schuld		4 901 495,—
	f	14 058 205,50
<i>Minder</i> geraamd voor:		
Kosten van het Departement	f	65 061,65
" " de Grootboeken der Nationale Schuld, enz.		7 611,99
" " 's Rijks schatkist		132 513,98
" " het Muntwezen		22 372 027,—
" " administratie der directe belastingen enz.		1 572 064,—
" " administratie van het zegel, de registratie enz.		660 261,—
Dienst der Rijksgebouwen		171 093,—
Voorschotten uit 's Rijks schatkist		5 289 835,—
	f	30 270 467,62
tegenover een <i>hoogere</i> raming voor:		
Pensioenen, wachtgeld, onderstanden, gratificatiën en toelagen	2 263 249,80	
Uitkeeringen en verschillende uitgaven	147 550,—	
		2 410 799,80
Minder	f	27 859 667,82

H O O F D S T U K.	Geraamd voor 1925.	Toegestaan voor 1924.	Meer	Minder
			dan het bedrag, toegestaan voor 1924.	
VIII. Oorlog	f 58 902 579,—	f 61 698 146,—	—	f 2 795 567,—
IX. Waterstaat	104 202 280,—	118 700 556,—	—	14 498 276,—

TOELICHTING DER LAATSTE TWEE KOLOMMEN.

Minder geraamd voor:

Bezoldiging van het personeel der staven van het leger	f	55 966,—
Bezoldiging van het personeel der intendance en der militaire administratie		58 645,—
Bezoldiging van het personeel der verschillende wapens		1 846 267,—
Kosten van voeding		163 528,—
Kosten van huisvesting, stalling, nachtligging en reiniging		77 860,—
Aanschaffing, voeding en verzorging van paarden; maatregelen in het belang der remonteering en africhting van honden voor oorlogsdoeleinden		75 385,—
Studiën, onderwijs en oefeningen		104 337,—
Administratiekosten		17 090,—
Verskillende uitgaven		300 796,—
Geneeskundige dienst		139 883,—
Inrichtingen van onderwijs		47 733,—
Kosten van de Luchtvaartafdeeling		97 085,—
Centrale magazijnen van militaire kleeding en uitrusting en militaire verplegingsinrichtingen; aanschaffing en onderhoud van kampementsgoederen, velduitrusting en voertuigen voor den verplegingsdienst te velde		124 523,—
Materieel der artillerie en proeven bij het wapen der artillerie		2 785 367,—
Militaire verkenningen en Topografische Inrichting		24 438,—
Dienst der genie		91 750,—
Kosten van verplaatsing van personen en goederen		50 220,—
Subsidiën, gratificatiën en verdere uitgaven van bijzonderen aard		233 590,—
Nonactiviteitsjaarwedden, pensioenen en daartoe betrekkelijke uitgaven, lijfrenten, toelagen en wachtgelden		435 212,—
Wapen der marechaussee en korps politietroepen		230 880,—
Buitengewone uitgaven		16 690,—
	f	6 977 245,—

Tegenover eene *hoogere* raming voor:

Kosten van het Departement	f	31 735,—
Kosten van kleeding en uitrusting en van legergoed		140 638,—
Kosten van de Schoolcompagnie van den Motordienst		9 305,—
Bewapening en uitrusting van het leger		4 000 000,—
		4 181 678,—
	<i>Minder</i> f	2 795 567,—

Minder geraamd voor:

Kosten van het Departement	f	68 080,—
Waterstaat		1 697 174,—
Spoorwegen		16 695 550,—
Posterijen, Telegrafie en Telefonie en Rijkspostspaarbank		1 599 400,—
	f	20 060 204,—

tegenover eene *hoogere* raming voor:

Mijnwezen en Scheepvaart	f	5 444 960,—
Pensioenen, wachtgelden, gratificatiën, enz.		116 968,—
		5 561 928,—
	<i>Minder</i> f	14 498 276,—

H O O F D S T U K.	Geraamd voor 1925.	Toegestaan voor 1924.	Meer	Minder
			dan het bedrag, toegestaan voor 1924.	
X. Arbeid, Handel en Nijverheid	f 49 294 239,—	f 53 232 387,—	—	f 3 938 148,—
XI. Koloniën.	5 636 099,—	6 103 849,—	—	f 467 750,—
XII. Onvoorziene uitgaven.	50 000,—	50 000,—	—	—

TOELICHTING DER LAATSTE TWEE KOLOMMEN.

Minder geraamd voor:

Kosten van het Departement	f	70 618,—
Arbeid		110 737,—
Arbeidersverzekering		1 835 812,—
Handel en Nijverheid		115 526,—
Volksgezondheid		799 277,—
Werkloosheidsverzekering en arbeidsbemiddeling		505 755,—
Pensioenen, wachtgelden, gratificatiën, enz.		500 423,—
<i>Minder</i>	f	<u>3 938 148,—</u>

Minder geraamd voor:

Kosten van het Departement	f	83 975,—
Uitgaven ten behoeve van Suriname		18 803,—
Uitgaven ten behoeve van Curaçao		344 724,—
Pensioenen, wachtgelden, onderstanden, enz.		20 067,—
Pensioenen van gewezen landsdienaren in de voormalige Nederlandsche bezittingen ter kuste van Guinea		181,—
<i>Minder</i>	f	<u>467 750,—</u>

Bijlage F.

Staat der openstaande tekorten en der tot afboeking daarvan beschikbare bedragen.

Dienstjaren.	ONTVANGSTEN.	UITGAVEN.	TEKORTEN.	OVERSCHOTTEN.	Opbrengst van leeningen, waaraan administratief nog geene bestemming is gegeven.
1910	f 200 092 324,82	f 203 947 100,34	f 3 854 775,52	—	f 4 770 740,14
1911	205 602 748,04 ⁵	208 439 677,54 ⁵	2 886 929,50	—	27 500 000,— (1)
1912	213 401 266,93 ⁵	224 665 500,66	11 264 233,72 ⁵	—	125 000 000,— (2)
1913	227 422 665,23 ⁵	238 726 865,56 ⁵	11 304 200,33	—	121 250 000,— (3)
1914	245 571 310,73	359 273 277,67	(b) 113 701 966,94	—	500 000 000,— (4)
1915	263 491 539,13	504 434 487,85 ⁵	(c) 240 992 948,72 ⁵	—	346 500 000,— (5)
1916	309 978 558,39	532 531 380,64 ⁵	(d) 222 552 822,25 ⁵	—	430 000 000,— (6)
1917	534 777 058,82 ⁵	688 696 111,15	(e) 153 919 052,32 ⁵	—	141 000 000,— (7)
1918	561 085 835,83	1 050 936 640,19	(f) 489 850 804,36	—	144 000 000,— (8)
1919	695 049 163,00 ⁵	811 172 591,35 ⁵	(g) 116 123 428,35	—	96 000 000,— (9)
1920	810 791 715,48	911 237 771,64	(h) 100 436 056,16	—	81 550 000,— (10)
1921	709 245 087,38 ⁵	990 172 091,80 ⁵	(i) 280 927 004,42	—	97 750 000,— (11)
1922 (a)	663 809 952,48 ⁵	1 082 833 440,08 ⁵	(j) 419 083 487,60	—	
1923 (a)	626 766 847,43	777 241 835,42 ⁵	(k) 150 474 987,99 ⁵	—	
Opbrengst van leeningen			(l) f 2 317 372 698,20 ⁵ (m) 2 115 320 740,14	—	f 2 115 320 740,14
Tekort			f 2 020 519 58,06 ⁵		

(a) Voorloopige uitkomsten.

(b) Waaronder f 91 665 073,68⁵ (crisisuitgaven en tekort op de ontvangsten), te dekken uit de opbrengst der Crisisleeningen en der crisishellingen.(c) Alsvoren f 212 889 548,27⁵.(d) Waaronder f 222 640 400,99⁵ aan nadeelig saldo van den crisisdienst.(e) Alsvoren f 160 220 917,20⁵.(f) Alsvoren f 417 563 089,29⁵.

(g) Alsvoren f 30 677 630,54.

(h) Waarbij f 74 793 209,41 wegens *voordeelig* saldo van den crisisdienst.(i) Waarbij f 15 979 611,22 wegens *voordeelig* saldo van den crisisdienst.(j) Waaronder f 213 157 114,85⁵ aan nadeelig saldo van den crisisdienst.

(k) Waaronder f 19 232 963,91 wegens nadeelig saldo van den crisisdienst.

(l) Waaronder f 1 277 273 918,13 aan nadeelig saldo van den crisisdienst over de jaren 1914 tot en met 1923.

(m) Waaronder f 1 350 250 000 tot dekking van nadeelige saldi der crisisdiensten.

(1) Het deel der leening 1914, dat bij de conversie, ingevolge de leeningwet 1917, bereids was afgelost.

(2) Eerste leening 1916 (Wet van den 17 Maart 1916 (Staatsblad n°. 135).

(3) Tweede leening 1916 (Wet van den 16 December 1916 (Staatsblad n°. 533) tegen den koers van 97 %.

(4) Leening 1917 (Wet van den 15 December 1917 (Staatsblad n°. 710).

(5) Leening 1918 (Wet van den 19 December 1918 (Staatsblad n°. 803) tegen den koers van 99 %.

(6) Geschatte opbrengst van de Leening 1919 (Wet van den 30 Januari 1920 (Staatsblad n°. 46).

(7) Leening 1922 A (Wet van den 17 Februari 1922 (Staatsblad n°. 64) tegen den koers van 94 %.

(8) Leening 1922 B (Wet van den 17 Februari 1922 (Staatsblad n°. 64) tegen den koers van 96 %.

(9) Leening 1923 A (Wet van den 22 December 1922 (Staatsblad n°. 705) waarvan f 20 000 000,— tegen den koers van 97%, en f 80 000 000,— tegen den koers van 95½ %.

(10) Leening 1923 B (Wet van den 22 December 1922 (Staatsblad n°. 705) waarvan f 25 000 000,— tegen den koers van 97 %, en f 60 000 000,— tegen den koers van 95½ %.

(11) Leening 1923 C (Wet van den 22 December 1922 (Staatsblad n°. 705) \$ 40 000 000 tegen den koers van 94 %, opbrengst f 97 750 000 (voorloopig cijfer).

Hieruit blijkt, dat op genoemden datum de niet door tegen-
vorderingen gedekte en dus zuiver ten behoeve van 's Rijks
huishouding aangegane vlottende schuld per saldo rond f 12,75
millioen bedroeg.

Met betrekking tot de crisisuitgaven moge het volgende
dienen.

Blijkens de in bijlage F gegeven cijfers bedroegen de tekorten
op de crisisdiensten van de jaren 1914 tot en met 1923 een
totaal van rond f 1 277 273 918. Tot dekking van tekorten
op den crisisdienst is uit leening verkregen:

het deel der leening 1914, dat bij conversie ingevolge de Leeningwet 1917 bereids was afgelost . . . f	27 500 000
de 1ste leening 1916	125 000 000
de 2de leening 1916	121 250 000
de leening 1917	500 000 000
de leening 1918	346 500 000
de leening 1919 (voor zoover niet bestemd tot dekking van de tekorten op den buiten- gewonen dienst)	230 000 000
Totaal f	1 350 250 000

Na aftrek van bovengenoemd bedrag van 1 277 273 918

Blijft dus nog beschikbaar f 72 976 082

Blijkens den op bladz. 6 voorkomenden staat
werd voor 1924 gerekend op een totaal aan
crisisuitgaven van f 5 666 456

Te vermeerderen met de bedragen der aan
Oostenrijk verleende reliefcredieten, waarvoor
een uitstel van de betaling van hoofdsom en
rente is gegeven van 20 jaren 16 786 200

zoodat in totaal een bedrag van . . . f 22 452 656

in mindering moet worden gebracht van hoogergeroemd
bedrag van ruim f 72 millioen; voor eventueele uitgaven,
welke voortvloeien uit afwikkeling van crisiszaken en terug-
betalingen op de oorlogswinstbelasting kan derhalve een
voldoende reserve aanwezig worden geacht, vooral wanneer
men het te verwachten winstsaldo van de N. U. M. in aanmerking
neemt.

De Minister van Financiën,

